28րդ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 7580 27 ՄԱՐՏ 1911

ԿԻՐԱԿԻ

9 Avril 1911 28me Année N. 7580

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ
ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ
ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ
ԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ԵՒ ՋԵՆՏՐՈՒԻՐ
ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ
ՏԵՍՆԵԼ Դ. ԷՋԸ
Կ. Պոլիս Ղալաթիա

10 ՓԱՐԱ

Արեւելք

Ազգային Օրաթերթ

10 PARAS

آرەولك
ارمنيجه يومى وسياسى غزته
صاحب امتيازى قره كين بوياجيان
درعليه غلطه

AREVELK
JOURNAL ARMENIEN
Directeur Propriétaire
Karekin Boyadjian
Cons/ple, Galata

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ՋԵԿՈՒՑՈՒՄ

“ԱՐԵՒԵԼՔ„Ի ՄԱՍԻՆ

Նոր թերթօն. Նոր տաղեր

ԹՈՒՐՔԵՐԷՆ ԲԱԺԻՆ

ԱՐԵՒԵԼՔի տնօրէնութիւնը նոր մղում մը տալու համար այս թերթին, որ պոլսահայ մամուլի երիցագոյնն է ու միշտ վայելած է հայ հասարակութեան համակրանքը, որոշած է նորանոր զոհողութիւններով աւելի գոհացում տալ իր պատուարժան ընթերցողներուն։

Նախ և առաջ պարտք կը զգանք յայտարարելու որ ամբողջովին վերանորոգած ենք մեր տպարանի տառերը և ԱՐԵՒԵԼՔի յառաջիկայ թիւը լոյս պիտի տեսնէ այդ տառերով։

Բաց աստի, յառաջիկայ թիւով պիտի սկսինք հրատարակել ամենաշահեկան թերթօն մը համիտական բռնակալութեան վերջին տարիներէն քաղուած՝ որ իր զգայացունց դէպքերով պիտի պատկերացնէ ապրուած իրականութեան մը ամբողջ արհաւիրքը։ Այս վէպը որուն անունն է «Ապտիւլ Համիտ և Շէրլօք Հօլմս» հաւասարապէս մեծ հաճոյքով պիտի կարդացուի ամէն կարգի ընթերցողներէ և որուն թուրքերէնն ալ միեւնոյն ատեն պիտի հրատարակենք ԱՐԵՒԵԼՔի մէջ որպէսզի մեր թուրք հայրենակիցներն ալ կարենան ճաշակել այս հետաքրքրաշարժ վէպը որ, իբրեւ օսմանցիական կեանքէ քաղուած պատմութիւն, մեզի չափ ու գուցէ մենէ աւելի պիտի շահագրգռէ մեր թուրք հայրենակիցները։ Սոյն թերթօնին ներածութիւնը զոր կը հրատարակենք ստորեւ, ցոյց կուտայ թէ որքա՜ն յուզիչ վէպ մըն է ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆի այս նոր աշխատութիւնը, որ ապահովաբար իր Գլուխ-Գործոցը ըլլալու կոչուած է։

Բացի այս թերթօնէն, որ ինչպէս ըսինք, միեւնոյն ատեն թուրքերէն թարգմանութեամբն ալ պիտի երեւայ, ԱՐԵՒԵԼՔ ամէն օր պիտի պարունակէ նաեւ իր լաւագոյն յօդուածներուն թուրքերէն թարգմանութիւնը։ Կը յուսանք որ մեր այս ձեռնարկը համակրանքով պիտի ողջունուի նաեւ թուրք հայրենակիցներու կողմէ։

Խմբագրական և տպարանական բոլոր այս նոր կարգադրութեանց պատճառաւ ԱՐԵՒԵԼՔ մէկ քանի օր պիտի դադրեցնէ իր հրատարակութիւնը, որու մասին ներողութիւն կը խնդրենք մեր ընթերցողներէն։

ԱՊՏԻՒԼ ՀԱՄԻՏ ԵՒ ՇԷՐԼՕՔ ՀՈԼՄՍ

ՆԱԽԱԲԱՆԻ ՏԵՂ

Բռնակալութեան տապալումէն ու Օսմ. Սահմանադրութեան վերահաստատումէն քանի մը ամիս առաջ, Եգիպտոսի մէջ, թուրք բարեկամ մը, ստիպողական պարագաներու տակ, ինծի պատմեց այն տարօրինակ ու գրեթէ անհաւատալի իրողութիւնները որոնք այս վէպին նիւթը կը կազմեն և որոնք՝ երեւակայութենէ աւելի՝ իրականութեան կը պատկանին։ Համիտական չարաշուք իշխանութեան վերջին հինգ տարիներուն այս խորհրդաւոր և շատ քիչերու ծանօթ դէպքերը, որոնք վճռական ազդեցութիւն մը ունեցած են գուցէ մեծ բռնաւորին ուղեղին վրայ և իր իշխանութեան վերջին օրերու տկարացումը և սարսափը յառաջ բերած են, ապահովաբար մաս կը կազմեն ժամանակակից Թուրքիոյ թաքուն պատմութեան մէկ ամենէն հետաքրքրական և յուզումնալից դրուագին։

Այն թուրք անձնաւորութիւնը որ այս պատմութեան ամենէն զգայացունց ու վրդովիչ իրադարձութիւններուն մէջ իր դերը ունեցած է և որ ինծի վստահցած է անոր բոլոր մանրամասնութիւնները, պայմանաւոր խոստում մը առած էր ինէ, ոչ և է ձեւի տակ չհրատարակելու այս եղելութիւնները որչափ ատեն որ ապրէր պատմութեանս ոգին ու առանցքը եղող այն հրաշալի կինը՝ Սալիհա հանըմ՝ որ Ապտիւլ Համիտի դէմ թուրք մայրերու վրէժխնդրութիւնը կ'անձնաւորէ կարծես և որուն բազմատանջ ու դիւցազնական կեանքը այս պատմութեան մէջ պիտի տեսնեն ընթերցողները։

Այդ պայմանաւոր խոստումը այլեւս լուծուած է, քանի որ Սալիհա հանըմ, փառապանծ ու մարտիրոսացեալ կեանքէ մը ետքը, վերջերս, Միտիլլի մէջ յաւիտենապէս քնացած է, իր վրէժխնդրութեամբ յագեցած աչքերը, անշուշտ՝ ծովերուն վրայէն՝ յառելով դէպի Սելանիկի խորշը…

Այսպէս ուրեմն, պատճառ մը չունիմ այլեւս ինծի վստահուած պատմական զարմանալի իրողութիւնները վէպի ձեւին տակ ներկայացնելու իբրեւ յետին յարգանք մը թուրք հերոսուհիին ու իր ընկերներուն, որոնք իրենց խորհրդաւոր ու հզօր կազմակերպութեան շնորհիւ կրցած են սարսափեցնել հին և նոր ժամանակներու ամենէն ճիւաղային բռնակալը և անոր անակնկալ ու գահավէժ անկումը պատրաստել։

Այս վէպը գուցէ պիտի լուսաբանէ բռնակալութեան վերջին օրերուն Ապտիւլ Համիտի վրայ տիրող անմեկնելի երկիւղը և տկարացումը որ իր կործանումը փութացուց և Ազատութեան Արեւը շողացուց Օսմանեան հայրենիքի հորիզոնին վրայ։

ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ՔԵՐԹՈՒԱԾՆԵՐՈՒ ԲԱՂԽՈՒՄ

ԱԶԱՏԱՄԱՐՏ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹԻ ՀԱՍՑԷԻՆ

Շոգեկառքերը կրնան իրարու բաղխիլ, նոյնպէս քերթուածները։ Երկուքին որոտումը չեն դադրեր ճշմարտութիւն ըլլալէ, մէկը այնքան վաղանցիկ է, որքան միւսը տեւանց։ Մէկուն որոտումը ժամանակաւոր է և ֆիզիքական, իսկ միւսինը երկարամեայ և բարոյական։ Այս վերջին բաղխումը անջնջելի կը մնայ սակայն տպագրական թուղթերու մէկ անկիւնը, մինչ առաջինը՝ դաշտերու վրայ իր վաղանցիկ վայնասունը կը թողու լոկ։ Հայ գրականութեան մէջ եթէ կանգնած են շատ ցանցառաթիւ ստեղծողներ, ասոնց քով եղած են սակայն հետեւակներ։ Մեր գրութիւնը իր $^{3}/_{4}$ հետեւակներու ծնունդ է։ Նոր շապիկ մը, զոր ամէն մարդ կը հագնի, իր մարմնին վրայ հինցնելով, մինչ կարելի էր [illegible] ստեղծագործութեամբ նորը հիւսել և այդ աշխատութեամբ այլատարազ շապիկներ ստեղծել, առանց ձեւելու սովորականացած տարազներու վրայ։ Ազատամարտ շաբաթաթերթի վերջին թիւը ուշադրութեամբ գրաւելով՝ տարօրինակ վերլուծեալ խորհրդածութիւններուն։ Այսպէս մեր մէջ քերթուածներու հեղինակներն անգամ հանգիստ չեն ձգեր իրենց տեւական իրաւունքին մօտ։ Անոնց ձեռքերով կատարուած յափշտակութիւններ, աղաւաղութիւններ կը պատահին գրքերու մէջ։ Սա գաւառացի նորելուկ գրչակները հապա։ Մի՛ հարցնէք։ Ասոնց գրականութիւն կատարելու իրաւունք չ'ունենալու կապկութիւն և հետեւակութիւն չմնաց որ չըրին։ Զարմանալին հոն է որ գաւառացի նոր գրագէտը իր մտքին սնունդը առնել կը փորձէ Պոլսոյ մէջ հրատարակուած երկերէն, առանց գիտնալու թէ աւելի գեղեցիկ աղբիւրներ կան տարբեր երկիրներու տակ։ Կոյր հետեւակութիւնը՝ ստամէն դէպի գիւղերը տարածուելով, գաւառացի նորելուկ գրչակները թեւաւորեց։ Ոտանաւորներու մէջ հանդիպած հետեւողութիւնները կրցած են մասամբ արդարօրէն արդարանալ, իսկ գեղջուկներունը՝ ո՛չ, որովհետեւ մէկուն պատռած շապիկն է որ կրկին կը հագնուի, աւելի եւս պատռուելու համար։ Զարմանալի է որ, Պոլսեցինակ քիչ թէ շատ բռնուող գրողներու քով իսկ այս կարգի իւրացումներ կը պատահին, ինչ որ ո՛չ մէկ կերպով կրնայ արդարանալ։ Ստեղծագործութիւնները իրենց մեկնակէտերով կը տարբերին։ Այսպէս հեղինակ մը, իր կարգին կրնայ ստեղծագործ ըլլալ, բայց չի կրնար իր ստեղծագործութիւնը ձեւել իր մէկ գրչակցին համանման ստեղծագործութեան վրայ։ Նայելուած քերթուած մը, կեղծուած էջի մը հետ ուղիղ կը համեմատուի կեղծուած հատորի մը ճշմարտութիւնը։ Ծանօթ գրող Գ. Եղիազար Գօլանճեան, որ ունեցած է իր կարգին համեստ ստեղծագործութիւններ, շատ անգամ կը սիրէ տարապայման ազդակրուիլ ուրիշներու իրաւունքներէն, ինքզինք չի կարենալով զսպել։ Օրինակի համար, Ազատամարտ շաբաթաթերթի վերջին թիւին մէջ իր քնարերգած Սրինգի Տեսիլներ քերթուածը, պարզապէս անկէ կապկութիւն մըն է, [illegible] Ցեղին Յուռութքը խորագրով ծանօթ քերթուածին վրայէն։ Գօլանճեան հոս ծուղակը ինկած է, գոնէ այս իրեն ներելի չէ։ Իր քերթուածին քնարական պատրուակն ու ինքնատպութիւնը, ստեղծագործումն ու գաղափարային ձեւը պարզապէս փոխարկուած է Ցեղին Յուռութքէն.— այսքան առոչ կապկութիւն մը՝ չի՛ տարբերիր որոշ բանագողութենէն։ Պէտք չէ այս ընթացքով դէշ օրինակ հանդիսանալ ուրիշներու։ Ազատամարտ շաբաթաթերթը կրնայ շարունակել դեռ իր աչալրջութիւնը, ցորչափ անվերապահութեամբ հրատարակութիւններ ընէ հոսկէ հոնկէ, առանց քննելու գրութեանց իսկական աղբիւրն ու հարազատ դրոշմը։ Առաջին պատեհութեամբ քննենք նախ քերթուածներու բաղխում մը.— Սրինգի Տեսիլները շատ ետքերը տպուած է քան Ցեղին Յուռութքը։

* * *

ՍՐԻՆԳԻ ՏԵՍԻԼՆԵՐ

Թղենիի կտրեցի ճիւղ մ'աղարծի,
Բացի ծակեր հիւթառատ՝ թարմ տակաւին,
Ու՛ անմահ գարունն երբ սրրնգել փորձեցի.
Վար ինկաւ շուտ բիւր տերեւներն անտառին։

Ոսկոր մ'առի կմախքներու պարտէզէն,
Դրի շրթունքս իր ծակոտկէն հիւծքին ծայր,
Ու՛ երբ փորձեցի սրնգել հոգին բոցեղէն,
Մայրեր եկան ձիւն մազերնին թափել վար։

Ժժմակ մ'առի հարթ աւազէն ծովափին,
Ու՛ երբ սրրնգել փորձեցի ծովը ծիծղուն
Անոր պարապ մութ խոռոչին մէջ ներքին,
Լացաւ իմ մէջս հեղուկ անդունդը ծովուն։

Փետուր մ'առի ձիւն թեւերէն կարապին,
Ու՛ երբ սրրնգել փորձեցի հին իմ սէրերս,
Երազանուշ լճին ջուրեր սարսռացին
Եւ ծաղիկներն ափին թըռան սրտէս ներս։

Արծիւի գանկ մ'առի լերան կողերէն,
Ու՛ երբ կատուցով փորձեցի լեռը սրնգել,
Կայծակներով յղի ամպերն ուղխօրէն
Եկան խեղդել թռիչքս ու իղձերս՝ անարգել…։

ՑԵՂԻՆ ՅՈՒՌՈՒԹՔԸ

Քընարս գինիին մէջը թաթխեցի,
Եւ երբ ըսկսայ նըւագել ես զայն.
Այգիէն խումբ խումբ այրեր անցան։

Քընարս աղբիւրին մէջը թաթխեցի,
Եւ երբ թրջըւած նըւագեցի զայն.
Սափորով աղջունք առնելու եկան։

Քընարս արիւնին մէջը թաթխեցի,
Երբ զոհի ձայնով նըւագեցի զայն.
Մանուկներ եկան սուրերու նըման։

Քընարիս՝ գայլէն աղիք մը տուի,
Եւ երբ ըսկսայ նըւագել ես զայն.
Եօթ լեռնէն անդին ոչխարնե՛ր փախան։

Քընարս մոխիրին մէջը թաթխեցի,
Երբ ճարճատման պէս նըւագեցի զայն
Այդ օր գիւղիս մէջ հրդեհներ ինկան։

Քընարս բոցերուն մէջը վառեցի,
Հոգիիս խորը հրթիռներ ինկան.
Առանցմով կ'ուզեմ այրել ամէն բան…։

ՊՍԱԿ

ՏՕՔԹ. Ա. ԱՐԵՒԵԱՆ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
ՖԻԼԱՏԷԼՖԻԱՅԻ ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺԱԿԱՆ
ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ ԵՒ ԱՆԴԱՄԱԶՆՆԱԿԱՆ ԳՈԼԷՃԷՆ
ՎԿԱՅՈՒԱԾ
[illegible] [illegible], Բերա Թեքէ.Պաշի քի. 87
29—50

Արտաքին Լուրեր

ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

Մ. Նահանգներու Խորհրդարանը Մարտ 22ին արտակարգ նիստ մը գումարեց։ Բացման սովորական ու կարճ արարողութիւններէն ետքը, երկու ժողովները իրենց նիստը յաջորդ օրուան յետաձգեցին։ Այն ատեն պիտի սկսուէին իրական աշխատութեանց և արդէն նախագահական ճառն ալ կարդացուած պիտի ըլլար։ Բայց ճառը շատ կարճ պիտի ըլլայ. Նախագահը պիտի խօսի միայն Գանատայի հետ կնքուելիք դաշնագրութեան մասին, և արդէն ճիշդ այս դաշնագրութեան համար է որ ժողովը արտակարգ նիստի հրաւիրուած էր։

ՍՊԱՆԻՈՅ ՆՈՐ ԴԱՀԼԻՃԸ

Պ. Քանալեխաս Սպանիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ տագնապին պատճառները բացատրող ճառի մը մէջ ներկայացուց նոր դահլիճը։ Ժողովին Նախագահը յայտարարեց թէ պատերազմական նախարար Պ. Ազնար կ'ուզէ որ իսկոյն դադրին Ֆէրրէրի դատին մասին բացուած վիճաբանութիւնները, մինչդեռ միւս Նախարարները հակառակ կարծիք ունէին, և վիճաբանութեանց շարունակումը կը պահանջէին։ Պ. Քանալեխաս կը յայտարարէ թէ ելեւմտական նախարարը առողջական պատճառներով միայն ստիպուած է հրաժարիլ, և թէ ուրիշ նախարարներ ալ հրաժարած ըլլալով՝ շատ դիւրաւ կարելի եղած է վերակազմել նոր դահլիճը որ նախորդ դահլիճին շարունակութիւնն է պարզապէս, որովհետեւ միեւնոյն ձգտումներն ու միեւնոյն ծրագիրը ունի։ Նոր Նախարարները կը փափաքին որ Ֆէրրէրի դատավարութեան մասին սկսուած վիճաբանութիւնները պէտք եղածին չափ ընդարձակուին, որովհետեւ խորունկ յարգանք մը կը տածեն Խորհրդարանին անկախութեանը հանդէպ։ Ազատական կուսակցութեան մեծամասնութիւնը մեծ խանդավառութեամբ ու ծափերու մէջ կ'ընդունի այս ճառը, որմէ ետքը Ֆէրրէրի խնդրին վիճաբանութիւնները կը շարունակուին։ Մօրա դահլիճին ներքին գործերու նախկին նախարար Պ. Զիէռվա կը պաշտպանէ վարմունքը այն զինուորականներուն, որոնք միջամտեցին Ֆէրրէրի դատապարտութեանը։ Կը ջանայ ապացուցանել տրուած վճիռին արդար ըլլալը։ Բայց վիճաբանութիւնները դեռ հոս չեն վերջանար, ամբողջ շաբաթ մը պիտի շարունակուին։ Զօրավար Լուք, պատերազմական նոր նախարարն ալ պիտի միջամտէ։ Խոստացած է սպաներուն որ պիտի ջանայ բանակին պատիւը պաշտպանել, որ անիրաւ կերպով յարձակում կրեց, քանի որ Ֆէրրէրի մասին գրուած վճիռը խիստ արդար էր ըստ զինուոր. օրէնսգրքին, որուն կը պարտի Սպանիա իր զինուորական կարգապահութիւնը։

ԳԵՐՄԱՆ ՕԴԱՊԱՐԻԿՆԵՐԸ ՖՐԱՆՔԵՒՊԵԼԺ ՍԱՀՄԱՆԱԳԼՈՒԽԻՆ ՎՐԱՅ

Պէլճիքայի Ազգ. Ժողովին մէջ ընկերվարական երեսփոխան Պ. Բեբէն հետեւ-

“ԱՐԵՒԵԼՔ„Ի ԹԵՐԹՕՆԸ ԹԻՒ 19

ՀԵՂԻՆԱԿ՝ XXX

ՓԱՍՏԱԲԱՆԻՆ ՏՂԱՆ

ՎԷՊ ՊՈԼՍԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ

Թ.

ԱՌԱՋԻՆ ԳԻՇԵՐԸ

Ատրինէի առաջին գործը եղաւ վրայէն հանել իր բաց գորշ գոյնով հիանալի էթօլը, որ մարմինը կը ճնշէր։ Դուռները գոցեցին և ամփոփուեցան լռութեան մէջ։ Երկուքն ալ, իբրեւ թէ գերմնական ուժէ մը յանկարծ ցնցուած շրթունքին շարժելու անկարող եղած ըլլային՝ չէին խօսիր, իրարու կը նայէին, մէկը կիրքով վառուած, տարաշխարհիկ գգուանքներու երազուած հեշտութեամբը դողդղջուն, իսկ միւսը զուսպ, սարսուռն գերագոյն վախով մը համակուած, որովհետեւ կ'զգար թէ սիրտը արագօրէն կը բաբախէր և իր ամէն մէկ բաբախումին սէրին արբշռութիւնը կը թուլնար իր հետ։

Ատրինէ մատներէն հանեց մատանիները, [illegible] գօտին, շրջազգեստը, սեղմիրանը տիվանին վրայ նետեց, ու, կէս մը վար ինկող վարտիքին մէջէն մէկ ոտքովը enjambée մը… իրար գրկեցին ոտքի վրայ, երկար, կարօտագին, խանդագաղափ համբոյրի մը մէջ մոռնալով իրենց գոյութիւնը։ Սենեակը այնքան լուռ, այնքան մութ էր որ միմիայն իրենց կուրծքին տարփավառ ելեւէջները կը լսուէին, հատիկ հատիկ, բարձրէն, ապառաժներէն կաթկթող ջուրի շիթերու նման։

— Կի՛նս…

— Ամուսի՛նս…

Անօրինակ յուզումով մը իրարու փաթած էին, երբ յոգնութիւն մը զգային իրենց ոտքերուն մէջ։ Երկուքն ալ հանեցին իրենց միացած հագուստները, ու բոլորովին մերկօրէն գերագրգռուած, տարօրինակ մերկութիւնով մը անկողինին վրայ նետուեցան, ձեռքերնին իրարու մէջէն գալարած, աներեւակայելիօրէն պագնելով, տենչավառ անձնուէրութեան մը մէջ։

Ու սենեակին խորհրդաւոր մթութեանը մէջ, ժանեկազարդ վիճակներով ծանրաբեռնուած ամպհովանիին խորունկէն միայն կը լսուէր շշուկ մը, փափուկ, երաժշտական։

— Ամուսի՛նս…

— Կի՛նս…

Երջանկութեան անբացատրելի նոպայի մը անձնատուր՝ մինչեւ առտու գրեթէ չէին քնացեր, իրենց մարմնին սիրելի ծանրութիւնը զգալով փոխադարձաբար։ Ատրինէի շունչը, օծուած անուշահոտութեան մը պէս, կը փոյփայէր դէմքը Զաւէնի, որ աչքերը գոց՝ իր շրթունքներուն ու կուրծքին վրայ կը կարծէր զգալ ջերմութիւն մը, դիցաբանական, ապրեցնող, որ իր երակներուն շրջանը կ'ընէր յամրօրէն իր ամբողջ մարմինը բանկցնելով, հրդեհելով։ Աւելի ուժգնօրէն կը գրկէր, կը փոյփայէր իր կինը, վախնալով կարծես թէ արեւը պիտի խլէ իր ձեռքէն սիրականը, արեւը՝ որ եկեր անգաղտնապահօրէն կը դիտէր իրենց սիրային յարատ մոլեգնութիւնը։

Աչքերնին չէր բացուեր՝ կոպերնուն մէջ ցաւ մը կը դգալէր, կը զգային թէ չպիտի կրնան բաժնուիլ իրարմէ…։

Նրբանցքին մէջ շշուկներ, յետոյ ոտնաձայներ։

— Ա՛հ, ըսաւ կինը, աչքերը յամրօրէն բանալով, ո՛րքան կը սիրեմ հիմակ քեզի…։

— Որքա՛ն… կարելի է բառ գտնել, իմին աղուո՛ր կինս։

Ատրինէի խռովիչ գեղեցկութիւնը կրկնապատկուած էր։ Թուխ ու խիտ գալարներով դէմքին անուշութիւնը աւելի կը շեշտէին մազերը, որոնք երկու կողմէն երկարելով պարանոցը կուսային ոսկեվարս ճառագայթներով շինուած հանգի մը, որուն մէջ այդ պչրանազ, խարտեաշ կինը կը պառկէր, կի՛նը… յաւիտենական աղջիկը պիտի մնար, թարմ, առոյգ, հրավառ… կի՛նը… դեռ տասներկու ժամ առաջ անոր մարմինին ամբիծ ու լուսանիւթ ծաղիկներու անշօշափելի հմայքին թաքուն ցաւովը կը տանջուէր…

Զաւէն երկարօրէն կը մրմռչէր իրեն անձնատուր եղող այդ տղայական կնոջ վրայէն ծորող ջերմութիւնը, հոտուէտ, պակուցիչ տաքութիւն մը որ կ'ընդարմացնէր զինքը։ Թարթիչները կիսովին գոցեց, շրթունքները կծկեց, ձեռքերը լայնօրէն բանալով, յաւիտենապէս անյագ ու անհուն վայելքի գինովութեան մը մէջ։ Փոխադարձաբար Ատրինէ աւելի հըռութող կը դառնար հեշտանօտ, նայուածքը կարծես դեռ հեշտութիւն ու գորովանք կը հնախուզէր, անբացատրելիօրէն մեղմ ինքնատուութեան մը պէս։

Երեք օր գրեթէ այս կերպով ապրեցան։ Չէին յոգներ իրարմէ, իրենց կիրքին ու փայփայանքներուն թափը չէր մեղմանար, չէր նուազեր, և միշտ իրարու կը նայէին։ Մեղքին առաջին համբոյրը յիշելով իրենց շրթունքներուն վրայ, դողդղացող վարանքով մը։

Չորրորդ օրը մեկնեցան Վիեննայէն դէպի Զուիցերիա, աւելի երջանիկ, ա՛աւելի երազուն, վերջին անգամ ըլլալով դիտեցին այն սենեակը, որուն մէջ իրենց առաջին վայելքը ըմբոշխնած էին։

— Տեսնես ինչ աղուոր տուն մը պիտի յարդարեմ, ըսաւ Ատրինէ։ Ննջասենեակը նարնջագոյն թուղթով մը պիտի հագուեցնեմ, ու սրահը՝ մութ կարմիրով։

Ա՜խ, տեսնես դեռ ինչ սիրուն…։

— Քանի մը օրեր պանդոկի կեանքը պիտի ապրինք նորէն, մինչեւ որ մեզի յարմար տուն մը գտնենք… Է՛հ, չես զարմանար. դեռ չեմ կրնար հաւատալ որ իմս ես եղած, իմս ամէն կերպով։ Իրաւ թէ յոգնատանջ ցնցող երազ մը արթնցած ըլլայի։

— Ինչպէս երազ, հա՛ քովդ եմ Զաւէնս, քովդ…։

Ու բազուկները, փափուկ մարմնեղէն անուրի մը պէս, ամուսինին մէջքը բոլորեցին։

Անսահման երանութեան մը մէջ կորսուած, Զաւէն անկասկած, մաքուր կեանք մը կ'երազէր։ Իրենց ամուսնական այս բաղձալի միացումէն անդին։ Միտքը չէր պղտորուեր անվստահութեան, կասկածի այն դժնդակ տեսիլքներովը, մղձաւանջներովը, որոնց պիտի ենթարկուէր ուրիշ մը։ Զաւէն մի միայն երջանկութիւն մը կ'ընդնշմարէր, հանգարտ անվրդով ապագայ մը որ իրենց երազները պիտի իրականացնէր։

(Շարունակելի)

հոլ հարցումը ուղղած էր արտաքին գործերու Նախարարութեան։ — Ժամանակէ մը ի վեր թերթերը կը գրեն թէ գերմանական զինւոր օդապարիկներ կը սաւառնին մեր երկրին վրայ։ Շաբաթ չանցնիր որ անծանօթ հոս մը չծանուցուի Լիէժի կամ Նամիւրի քաղաքին վրայ։ Հաւանականաբար այս օդապարիկները մեր երկրին վրայ սաւառնելով՝ Ֆրանսայի սահմանները կը քննեն։ Կը հարցնեմ պարոն Նախարարին թէ պաշտօնէ չի՞ գտներ գաղտնութիւններ ձեռք առնել այդ մասին, որպէս զի մենք, իբր չէզոք տէրութիւն, որ և է պատասխանատուութենէ զերծ ըլլանք ապագային։» Արտաքին գործերու Նախարարը Պ. Տավինեօն կը պատասխանէ. — Այս խնդիրը, այսինքն պետական կամ մասնաւոր օդապարիկներու շրջանը քննութեան ենթարկուելու առիթ առաւ, դիւանագիտական քոնֆերանսի մը մէջ՝ որուն Պելճիքա ալ մասնակցած էր, և որ Բարիզի մէջ գումարուեցաւ, 1910 մայիս 18էն սկսեալ մինչև 29 յունիս։ Երբ այս մասին միջազգային համաձայնութիւն մը գոյանայ, այն ատեն կառավարութիւնը պիտի տեսնէ թէ հարկ կա՞յ օդապարիկներու շրջագայման մասին որ և է կարգադրութիւն ընել։»

ՈՃԻՐ ՄԸ Ս. ՊԵՏՐՈՍ ԵԿԵՂԵՑԻԻՆ ՄԷՋ

Հռոմէն 22 մարտ թուականով կը հեռագրեն. «Այսօր Ս. Պետրոս եկեղեցին թատր եղաւ ոճիրի մը, զոր կղերականներու դէմ բուռն ատելութիւն ունեցող մարդ մը գործեց պատարագող եպիսկոպոսին վրայ, վեցհարուածեան մը պարպելով։ Քահանաներն ու հաւատացեալները պահ մը ապշած մնալէ ետքը, տարափանք եղան, այլ և այլ ուղղութեամբ փախան, մինչդեռ անդին պզտիկ խումբ մը չշփոթած հրացանը պարպող մարդը, որ կը պատրաստուէր երկրորդ հարուած մը պարպելու։ Վէճարիկ Առեանին մէջ պաշտօնեան Պ. Սէնիօ Բօյետօ բռնեց զայն։ Ոճրագործը հասուն տարիքով, ամուր կազմուածքով և կարմիր երեսով մարդ մըն է, որ ներմակ սաւա պեխեր ունի։ Ոստիկանութեան կողմէ հարցաքննուելով, այս մարդը կ'ըսէ թէ անունը Բիէթրօ տը Սանթի է և սա կերպով կը բացատրէ իր արարքը։ — Պապն ու քահանաները մահու չափ կ'ատեմ։ Պ. [illegible], քահանաները իմ կործանումիս պատճառ եղան։ Եթէ անոնց վտարման գործադրողները չըլլային, ես այսօր հարուստ մը պիտի ըլլայի, մինչդեռ հիմա կործանած մարդ մըն եմ, որ իր երիտասարդութիւնը բանտերու մէջ անցուցած է և խղճին վրայ երկու սպաննութիւններու բեռը կը կրէ։ Հօրաքոյր մը և հօրեղբայր մը ունէի, որոնք զիս իրենց քովը առած և դաստիարակած էին. բնականաբար անոնց ժառանգորդը պիտի ըլլայի։ Բայց կրօնաւորները վրայ հասան, երկու ծերունիներուն վստահութիւնը գրաւեցին և յաջողեցան համոզել զանոնք, որ իրենց բոլոր ստացուածքը կրօնական հաստատութեան մը կտակեն։ Այսպէս ժառանգութենէ զրկուելէ ետքը, կատաղութեան վայրկեանի մը մէջ, սպաննեցի հօրաքոյրս և հօրեղբայրս։ Ձերբակալուելով երկարատեւ բանտարկութեան մը դատապարտուեցայ։ Բանտէն ելլելէ ետքը, ստիպուեցայ հիւանդութիւն ընել։ Անոր համար էր որ Հռոմ եկայ վրէժս լուծելու համար։ Ուզեցի Պապը սպաննել, բայց իմ ուր փորձելէ ետքը Վատիկան մտնել, ստիպուեցայ Ս. Պետրոս եկեղեցին մէջ սպաննել Վատիկանի ամենէն կարեւոր անձերէն մէկը։»

⁂ Այս սպաննութեան հետեւանքով Մայր Եկեղեցին պղծուած ըլլալուն, Հռոմի մէջ կ'ըսուի թէ հարկ է զայն վերստին օծել։ Անկէ առաջ վերջին անգամ Ս. Պետրոս եկեղեցին վերստին օծուած էր, որովհետեւ հոն մարդ մը կախուելով անձնասպան եղած էր։

ՇԱՆԹԱԺԸ ԲԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Քանի մը շաբաթ առաջ, Բարիզի արուարձաններէն մէկուն մէջ գտնուող զօրանոցին սպաներէն մէկուն կինը Նորաձեւութեանց վաճառատուն մը չուրէրլէ կը պտտէր, իր մայրը և բարեկամուհիներէն մէկուն հետ։ Պզտիկ, սիրուն շուն մը ունէր գիրկը։ Պահ մը իրեն կը մօտենայ մաքուր հագուած երիտասարդ մը։ — Տիկին, շատ սիրուն շուն մըն է ձեր ունեցածը… եթէ կ'ուզէք ծախել զայն, մէկը կը ճանչնամ որ 150 ֆրանքի կը գնէ…»։ Այս խնդրանքին դէմ, շունին տէրը կը պատասխանէ. — Մայրս, բարեկամուհիս և ես դիմաւորելու կ'երթանք ամուսինս՝ որ Էօթ կայարանը վար պիտի իջնէ։ Եթէ ամուսինս հաւանի, կը ծախենք…»։ Մաքուր և ճաշակաւոր հագուած երիտասարդը — Իգլազ Հայսում, 27 տարեկան և Սէքթինկի պաշտօնեայ — կը հետեւի երեք կիներուն։ Ճամբան կրկին խօսիլ, Շունին տիրուհին կ'ըսէ թէ իր ամուսինը հեռաւոր զօրաց տեղակալ է, նոյնիսկ իր հասցէն կուտայ։ Երբոր Իգլազ Հայսում համոզուած է թէ տեղակալը չզգո, ...քուներէն չէր, թողուց երեք կիները, շարժելութեամբ առնելով նաև. շատ մը տեղեկութիւններ։ Ցաջորդ օրը տեղակալին տիկինը Իգլազէն նամակ մը կ'առնէ, որով այս վերջինը 30 ֆրանք կը պահանջէր այն ծախքերուն համար՝ զորս «Նախորդ օրը ըրած էր»։ Շնիկին տիրուհին կը հասկնայ այն ատեն թէ ճղղոպիւթի մը հետ է իր գործը։ Եւ սակայն, հաւանական ձանձրոյթներէ զերծ մնալու համար, Նամակատան միջոցաւ Հայսումի կը հասցնէ պահանջած 30 ֆրանքը։ Բայց ճղղոպիւթը չի լքեր իր զոհը և այս անգամ կը վերսկսի իր գործը, տիկնոջ սա նամակը ուղղելով. «Սիրելի կինիկէնս Ներիայիս, կուգամ խնդրելու քեզմէ որ Նամակատան ստացագրով ինծի ղրկես այն 87 ֆրանքը, զոր անցեալ երեւցուցիր օր քեզի փոխ տուի, կարգադրելու համար, դերձակիդ հաշիւը։ Խորհելու համար քեզի քառասունը ութը ժամ մի չըց կուտամ… Անպատճառ պէտք է ղրկես այս գումարը. ուղղակի պէտք կարգադրութիւն մը ըրէ, մասնաւորապէս մէկը Մօն որ Բիէդէն գրաւի կը դնես կը լմնայ։ Եթէ այսպէս չընես, կը վստահեցնեմ քեզի որ պիտի երթամ ամուսինդ գտնեմ, սեղանի, ու հոն, զօրանոցին մէջ քու ընթացքդ պիտի պատմեմ իրեն։ Ուրեմն, եթէ կ'ուզես որ ձեր տանը մէջ խաղաղութիւնը և վէճեր չծագին, ես տուր դրամս, ու իմ սիրելի մօրս գլխուն վրայ կ'երդնում որ, ա՛լ իմ վրաս խօսիլը չպիտի իմանաս, ու ամէն կապ պիտի խզուի մէջերնիս… Ուրեմն, հանգչեցուր, քեզի վստահած եմ, սիրելի բարեկամուհիս, աւելի աղէկ է որ գործը սիրով կարգադրենք։ Ապա թէ ոչ, աւելի՛ գէշ քեզի համար։ ՀԱՆՐԻ ՀԱՅՍՈՒՄ Բօօթ Ռէնթօնթ, 4րդ գրասենեակ, Սնկէն փողոց։»

Տեղակալին կինը, այս նամակը առնելուն պէս, Ընդհ. Ապահովութեան տեսուչին կը դիմէ։ Ճղղոպիւթը խոյին կը ձերբակալուի, նոյն իսկ Սնկէն փողոցի Նամակատան մէջ։ Դատավարութիւնը կատարուեցաւ երէկ, Հանրի Հայսում երկու տարուան բանտարկութեան կը դատապարտուի։

Ներքին Կեանք

ԱԼՊԱՆԻԱԿԱՆ ԸՄԲՈՍՏՈՒԹԻՒՆԸ

ԹՈՒԶԻՆ ԸՄԲՈՍՏՆԵՐՈՒՆ ՁԵՌՔԸ ԳՐԱՒՈՒԱԾ

Քանի մը օրէ ի վեր Թուզիի չուրջը մղուած կռիւներուն վրայ պաշտօնական տեղեկութիւն մը չկայ, բայց մասնաւոր աղբիւրներէ հասած լուրերու համաձայն, ըմբոստները նորէն պաշարած են Թուզին և Թաաթրութին։ Թուզիի հետ հեռագրական հաղորդակցութիւնները խզուած են։ Ցետինյէն թերթ մը նոյնիսկ կը ծանուցանէ թէ Շգօտրայի երեսփոխներէն մէկուն հասած հեռագրի մը նայելով, 48 ժամ տեւող կատաղի կռիւէ մը յետոյ, ըմբոստները Թուզին գրաւած են։

⁂ Շգօտրայէն կը հեռագրեն թէ Նորէն յարձակման ձեռնարկած ըմբոստներուն թիւը 4000ի կը հասնի։ Մեծաւոր մասը Մալիսօրներէ կը բաղկանայ։ Զինուորները ռազմագիտական կէտեր գրաւած են։

⁂ Սելանիկէն կը հեռագրեն թէ զինուորները գրաւած են Թուզիի արեւմտեան կողմը գտնուած բարձունքները։

⁂ Գարատաղի Կ. Պոլսոյ գործակատար Պ. Բօբովիչ երէկ օր արտաքին գործոց նախարարին բնակարանը երթալով, իր կառավարութեան պատասխանը հաղորդեց Բ. Դրան յղած վերջին ծանուցագրին։ Չէթինեէի կառավարութիւնը զարմացաւ հաւաստիքներ կ'ընծայէ իր բացարձակ չէզոքութեան մասին։ Պ. Բօբովիչ յայտարարեց թէ Գարատաղ անկեղծ բարեկամութեան զգացումներ կը տածէ օսմ. կառավարութեան նկատմամբ։ Գործակատարը արտաքին գործոց նախարարին ուշադրութիւնը հրաւիրեց Թուրք թերթերէ ոմանց գործածած թշնամական բուռն լեզուին վրայ։ Ըրիֆաթ փաշա խոստացաւ չափաւորութեան խորհուրդ տալ Թուրք թերթերուն, բայց միւս կողմէ ալ առարկեց թէ Գարատաղ ապաստանած Ալպանիացիներուն զէնք կը հայթայթուի, օսմ. կառավարութեան դէմ կռուելու համար։ Գործակատարը պատասխանեց թէ իր կառավարութիւնը երբեք չի թոյլատրեր որ Գարատաղ ապաստանած Ալպանիացիները զինուին։

⁂ Գարատաղի կառավարութիւնը շրջաբերական մը ուղղելով սահմանագլխի իշխանութեանց, հրաւիրած է զանոնք խիստ չէզոքութիւն մը պահելու։ Գարատաղի կառավարութիւնը մէկ քանի թնդանօթ ղրկած էր, սահմանագլուխը զօրացնելու համար, սակայն նկատելով որ այդ առաջումը կրնար գէշ կերպով մեկնուիլ Մալիսօրներու կողմէ, Չէթինեէի կառավարութիւնը որոշած է այդ թնդանօթները վերցնել։ Անկէ զատ, Չէթինեէի կառավարութիւնը ալպանիացի պետերէն Սատ-Բօլլալի հրաման չէ տուած Գարատաղէն հեռանալու, որքան ատեն որ տեւէ ալպանիական ըմբոստութիւնը։ Նոյնպէս Գարատաղի կառավարութիւնը թոյլատրած է որ ըղձեւորները զինուոր փոխադրեն Շգօտրայի և Շէնգին միջեւ։

⁂ Գարատաղի Թագաւորը իր ներկայութեան ընդունելով Չէթինեէի օսմ. դեսպան Սատրէտտին պէյը, յայտարարած է թէ Գարատաղ միշտ բարեկամական զգացումներ կը տածէ օսմ. կառավարութեան նկատմամբ։

⁂ Սըվազի րէտիֆները, որոնք Շգօտրա պիտի ղրկուին, Սամսոն հասած են։ Պէզմի Ալիմ, Կարմիր ծովէն դարձին, այդ զինուորները Շէնգին պիտի փոխադրէ։ Տիարպէքիրի, Երզնկայի, Տրապիզոնի, Սիւրմէնէի, Օֆի, Րիզէի, Պէյիւք-Լիմանի, Մէջավրի, Բուլաթանէի, Կիւմիւշհանէի և Աթինայի րէտիֆները զէնքի տակ կոչուած են և ռուս ծովային Նաւատորմէն վարձուած նաւերով պիտի փոխադրուին։

⁂ Բոլքանօլէէն Ալպանացիները միթինկ մը գումարած էին, Մալիսօրներու ընթացքին դէմ բողոքելու համար։ Բողոքարկուները իրենց տուած որոշումները հեռագրաւ եպարքոսին հաղորդելով, կը յայտարարեն թէ պատրաստ են ըմբոստներուն վրայ քալելու։ Վարչապետը շնորհակալութիւն յայտնած է։

⁂ Իտալիոյ Խորհրդարանին ընկերվարական կուսակցութեան պետ Պ. Պիսօլաթի շահեկան յօդուած մը հրատարակած է ալպանիական խնդրին վրայ։ Յօդուածագիրը կ'ըսէ թէ Ալպանիա գժտութեան ճշմարիտ խնձոր մըն է Իտալիոյ և Աւստրիոյ միջեւ։ 1898ին, երկու պետութիւնները գաղտնի դաշնագրութիւն մը կնքած են, որուն համաձայն, երկուքն ալ Ալպանիայի խնդրով այն ատեն միայն պիտի զբաղին, երբ պալքանեան խնդիրներու մասին ընդհանուր կարգադրութիւն մը ըլլայ։ Հետեւաբար, աւստրիական և իտալական կառավարութիւնները կ'ընդունին որ իրենց փոխադարձ բարեկամութիւնը կախուած է Ալպանիոյ սթաթու-քուօյէն։ Սակայն յօդուածագիրը կը հարցնէ թէ այդ երկու տէրութիւնները չե՞ն կրնար արգիլել որ ալպանիական խնդիրը չծանրանայ և նոյնիսկ օսմ. կառավարութեան ինչո՞ւ օգտակար չըլլայ դիւանագիտական միջամտութիւն մը։ Հաւանաբար ալպանիացի ըմբոստները դժուարութիւն չպիտի յարուցանեն Թուրք բէժիմին հնազանդելու, տուրք վճարելով, զինուորական ծառայութիւն մատուցանելով, եթէ երբեք վարչական կատարեալ ինքնօրէնութիւն տրուի Ալպանիոյ և լեզուն ու կրօնքը յարգուին։ Ընկերվարական պետը սա եզրակացութեան կը յանգի թէ Իտալիա և Աւստրիա պէտք է այդ կարգի միջամտութիւն մը ընեն, ինչ որ ալ ըլլայ հետեւանքը։

⁂ Չէթինեէէն Յուսիք Զայթունկի կը հեռագրեն թէ ալպանիացի ըմբոստներուն ծրագիրն էր նախ Գարատաղի սահմանագլխին մօտ գտնուող օսմ. հողապատնէշները ձեռք անցնել և յետոյ Շգօտրան գրաւել։ Հիմա ապստամբները ռազմամթերք չունին և անհամաձայնութիւններ ծագած են Հօթի, Քլէմանթի ու Կրասնի ցեղերուն միջեւ։ Հետեւաբար հաւանական է որ ըմբոստները չկարենան դիմադրել երկար ատեն։ Ապստամբութիւնը արդէն իսկ զսպուած կրնայ նկատուիլ։

⁂ Ալպանիական դէպքերուն հետեւանքով, շատ մը ալպանիացի բրոբականտիստներ Սօֆիա գացած են։ Այդ փախըստականները գրեթէ գրկուած են մակեդոնական քոմիթէներուն կողմէ և համակրութեամբ ընդունուած են պուլկար ժողովուրդէն։ Ալպանիացի պետերէն Իվանի պէյ համալսարանին մեծ սրահներէն մէկուն մէջ բանախօսութիւն մը ըրած է, ալպանիական շարժումին վրայ, պուլկար ազգին աջակցութիւնը խնդրելով, զոր «Ալպանիոյ բնական դաշնակիցը» կոչած է։ Այդ ճառը ջերմագին ծափահարուած է ներկաներուն կողմէ, որոնց մէջ կային ուսանողներ, պաշտօնատարներ և սպաներ։ Յետոյ պուլկար լեզուաւ փոխադրական մը խօսք առնելով, ուժգնօրէն պաշտպանած է Ֆէրտինանտ Թագաւորը՝ հայրենասէր քաղաքականութիւն մը պարտադրած ըլլալուն համար։ Նոյնպէս բանախօսը մեղադրած է Կէշօֆի դահլիճը՝ պուլկար Թագաւորութեան պատուոյն և շահերուն անհամապատասխան յանձնառութիւններ ստանձնած ըլլալուն համար Թուրքիոյ հանդէպ։

⁂ Սելանիկէն առջի օրուան թիւով կը հեռագրեն. — Իսա Պօլաթինաց, Սիւլէյման Պաթուշայի և Պօլոնիայի ընկերակցութեամբ, Բօտկօրիցայէն հասնելով, իրենց զէնքերը յանձնած են Կուսինեէի մէջ։ Տիւքօվայէն և Քուէսմօվայէն անցնելով, Ալթիւպ գացած են։ Կուսինեէ հասնելնուն, Իսա պէյ և իր ընկերները յայտարարած են թէ Մալիսօրները քանդած են զինուորական կոյանները, և իսլամները վիրաւորելով Գարատաղի հողին վրայ քաշուած են, Չէթինեէի կառավարութեան թելադրութեամբ։ Իրենց իսլամ հայրենակիցներուն այդ արտասովոր վիճակը տեսնելով, Պօլաթինա և Պաթուշա յարգած են ըմբոստներէն զատուիլ, բայց տեսնելով որ անոնց թէ՛ չ [illegible] պաշտպաներ, որոշած են Գարատաղէն հեռանալ։ Իսա Պօլաթինաց աղերսագիր մը ուղղելով Սուլթանի կառավարութեան, կառավարութենէն խնդրած է որ իր հարկերի չափ ընկերներուն ներ[illegible] ըլլայ։ Ալպանիացի պետը և ընկերները կ'երդնուն բացարձակապէս հաւատարիմ մնալ հայրենիքին ու Սուլթանին։

⁂ Վիէննական թերթերը այս օրերս յօդուածներ հրատարակելով ալպանիական դէպքերուն վրայ, Երիտ.-Թիւրքերուն խորհուրդ կուտան որ Ալպանիացիները օսմանցիութեան մէջ ձուլելու փութկոտութիւնը չունենան, որովհետեւ Ալպանացիները չեն ընդունիր այդ բանը և անհնարին պիտի մնայ։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԱՐՏԱՔԻՆ ԳՈՐԾՈՑ ՆԱԽԱՐԱՐԻՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Ֆրանսայի Ծերակոյտին մէջ արտաքին գործոց նախարար Պ. Բրիւքօլ միջազգային քաղաքականութեան վրայ խօսելու, առթիւ սա յայտարարութիւնները ըրած է Թուրքիոյ և Ֆրանսայի յարաբերութեանց մասին. «Մեր դարաւոր աւանդութեանց համաձայն, մեր աջակցութիւնը պիտի ընծայենք կատարելապէս անկախ Թուրքիոյ մը պահպանումին, որուն հողային ամբողջութիւնը, մեր կարծիքով, Միջերկրականի հաւասարակշռութեան համար էական տարր մըն է։ Թուրքիոյ նկատմամբ ունեցած մեր սիրալիր զգացումները ձեր մասին ալ արտայայտուեցան Օսմ. Խորհրդարանին բեմէն, եպարքոսին ու ելմտական Նախարարին կողմէ։ Հետեւաբար, պաշտօնները մասնաւորաբար նկատառ են Թուրքիոյ հետ համաձայնութեամբ քննելու համար տնտեսական գործակցութեան մը պայմանները, որ երկու երկիրներուն ալ օգտակար պիտի ըլլայ։ Մասնաւորաբար կը փափաքինք որ օսմ. կառավարութիւնը ներմուծական միջոցներ ունենայ, և ես ո և է խոչընդոտ չեմ տեսներ որ ֆրանսական խնայողութիւնը նպաստէ այդ բանին, սա կրկնակ պայմանաւ որ արեւելքի մէջ Ֆրանսայի ունեցած շահերը փրկուին և անոր առեւտրական, ճարտարագործական ու նիւթական շահերը գոհացուցիչ կերպով նկատի առնուին։ Թուրք կառավարութիւնը արդարեւ է այդ ժամանակին մէջ մտնելու։ Վերջերս հրապարակաւ և պաշտօնապէս փափաք յայտնեց որ կարճ ժամանակամիջոցի մէջ երկու երկիրներուն համար գոհացուցիչ կերպով աւարտին համաձայնութեան մը մասին կատարուած բանակցութիւնները, որով ճշդուի Ֆրանսայի ընելիք աջակցութիւնը Թուրքիոյ երկաթուղիներու շինութեան և տնտեսական բարգաւաճումին համար։ Աւելորդ է ըսել որ այդ համաձայնութիւնը մեր կողմէ պէտք է կնքուի, աչքի առջեւ ունենալով Սուրիոյ մէջ մեր ունեցած կացութեան պարտադրած կարիքները և անոնց հետեւանքը եղող մեր բարոյական պարտաւորութիւնները։ Բացորոշապէս կը յայտարարեմ սակայն։ Պ. Փալէքէրի Թունուզ այցելութիւնը Եւրոպայի մէջ մեր ունեցած կացութեան պիտի նպաստէ։ (Ծափեր)։ Այս յայտարարութիւններէն յետոյ Ծերակոյտը 26ի դէմ 253 ձայնով հաւանութիւն յայտնեց արտաքին գործոց նախարարին յայտարարութեանց, և կառավարութեան խոհեմ ու անկեղծ քաղաքականութիւնը համապատասխան գտաւ Ֆրանսայի դաշնակցութեանց, բարեկամութեանց և շահերուն։

ԴԱՍԱԴՐՈՒԼԸ ԻՐԱՒԱԳԻՏԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ

Ինչպէս յայտնի է, կրթական նախարարութիւնը վերահաստատած էր սօֆրօրան, որ քանի մը տարիէ ի վեր լքուած էր։ Իրաւագիտական ֆաքիւլթէին վերջին կարգի ուսանողները սօֆրօրային հաստատման հակառակ ըլլալով՝ իրենց դժգոհութիւնը յայտնելու համար 15 օրուան դասադուլ մը հռչակած էին։ Այս անգամ վարժարանին Բ. և Գ. կարգի ուսանողներն ալ միացած են իրենց Դ. կարգի ընկերներուն և կը պահանջեն սօֆրօրային ջնջումը։ Ա. կարգի ուսանողները միայն կողմնակից ըլլալով սօֆրօրային հաստատման, կը մնան իրենց նախկին որոշման վրայ, որ է չմասնակցիլ երբեք իրենց դասակիցներու դասադուլին։ Այս մասին երէկ Իրաւագիտական վարժարանին մէջ բուռն և աղմկալից վիճաբանութիւններ տեղի ունեցան որոնք երբեք չկրցան ազդեցութիւն մը ի գործ դնել նոյն վարժարանի Ա. կարգի ուսանողներուն վրայ որոնք մասնաւորաբար իրենց վնասակար կը նկատեն դասադուլ մը՝ որ տարեշրջանին ամենավերջին շաբաթներուն մէջ տեղի կ'ունենայ։

ՊԱՇՏՕՆԱԹՈՒՂԹԵՐՈՒ ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ

Բարիզի մէջ յուզում առաջ բերած է գեր-հիւպատոսութեան պատրաստուող Ռուէի և Պէրնար Մայմօնի ձերբակալութիւնը, որոնք գաղտնի պաշտօնաթուղթերու գողութեամբ ամբաստանուած են։ Կ'ըսուի թէ քաղաքական մեծ կարեւորութիւն ունեցող պաշտօնաթուղթեր օտար տէրութեան մը ծախուած են, հաւանաբար Գերմանիոյ։ Ռուէ և Մայմօն արտաքին գործոց նախարարութեան մէջ պաշտօնատէրներու գործերու պաշտօնաթուղթերը դասակարգելու. Երկու ձերբակալուածներն ալ խոստովանած են իրենց յանցանքը։ Մայմօն Պոլսեցի է և Իվնինկ Թայմզի թղթակից։ Ռուէ Պաղտատի նախորդ հիւպատոսին որդին է։ Բարիզի բոլոր թերթերն ալ կ'ըսեն թէ գողցուած բոլոր թուղթերը կը պարունակեն այն զեկոյցները որոնք Արեւելքի ներկայացուցիչներուն կողմէ հաղորդուած են վերջերս և մեծ կարեւորութիւն ունին։ Կարծողներ կան թէ այդ թուղթերը Անգլիոյ ծախուած են։ Ուրիշ ենթադրութեան մը համաձայն, Մայմօն մեծապէս շահագրգռուած էր Պաղտատի երկաթուղիի խնդրով, որուն մասին ֆրանսական կառավարութեան ընթացքը պարզող թուղթերը օտար կառավարութեան մը ծախած է։ Այս վերջինն ալ պաշտօնաթուղթերու պարունակութիւնը Ռուսիոյ հաղորդած է։

ՌՈՒՍ ԶՕՐՔԵՐՈՒ ՀԱՄԱԽՄԲՈՒՄԸ

Ցունարէն թերթ մը կը հաւաստէ թէ Բէթերսպուրկի օսմ. դեսպան Թուրխան փաշա Բէթերսպուրկի կառավարութենէն բացատրութիւն ուզած է ռուս զինուորներու Թիֆլիզի մէջ համախմբուելուն համար։

ՊՈՄՊԱՅԻ ԵՒ ՊԱՍՐԱՅԻ ՄԻՋԵՒ

Պօմպայէն կը ծանուցանեն թէ անդ[illegible] մէջ շինուած. անանուն ընկերութիւն մը կազմուած է մէկ միլիոն րուբի դրամագլուխով, Էլ-Մերաքեպ-էլ-Արապի-էլ-Օսմանիէ անուն, Պօմպայի և Պասրայի միջեւ կանոնաւոր երթեւեկ մը հաստատելու համար։ Այդ ընկերութիւնը գլխաւորաբար բաղկացած է օսմ. հպատակ բնիկ վաճառականներէ։ Ընկերութիւնը, կարգ մը նկատումներով, որոշած է առայժմ անգլիական դրօշ գործածել իր նաւերուն համար։

ԲՈՂՈՔԻ ՄԻԹԻՆԿ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՆԵՐՈՒՆ ԴԷՄ

Օսմ. Թօմիթէին Նախաձեռնութեամբ, Սելանիկ քաղաքի երկրորդ կարգի բոլոր ընտրողները անցեալ հինգշաբթի գիշեր գումարում մը ունեցած են ապարանքի մը մէջ։ Թօմիթէին բոլոր քլիւպներուն և Կեդր. Թօմիթէի պատուիրակները ներկայ էին։ Այդ գումարման մէջ որոշուած է Երեսփ. Ժողովին Նախագահութեան բողոքել այն քանի մը երեսփոխաններու ընթացքին դէմ, որոնք Երեսփ. Ժողովը կը զբաղեցնեն անմէջ վիճաբանութիւններով, յաճախ անձնական թշնամութիւններէ թելադրուած, ինչ որ խորհրդարանական աշխատութիւնները յապաղման կը մատնէ, երկրին գործերուն և ազգին բրէսթիժին վնասելով։ Ընտրողները երեսփոխաններէն կը պահանջեն որ խորհրդարանական վիճաբանութեանց մէջ հայրենիքին գերագոյն շահերը նկատի ունենան միշտ, փոխանակ իրենց արժանապատուութեան կամ անձնական շահերուն գոհացում տալու։ Այս կարգի բողոքի միթինկներ պիտի սարքուին նաև ուրիշ քաղաքներու մէջ։

ՈՒՏԵԼԻՔԻ ՎԱՃԱՌԱՏԵՂԻ

Քաղաքապետութիւնը որոշած է Օսման Փազարի մէջ գտնուած կարգ մը շէնքերը և հողերը գնել, պտուղի և բանջարեղէնի վաճառատեղի (հալ) հաստատելու։ Կ. Պոլսոյ կուսակալութեան կողմէ Նախանձայուն Խորհուրդին յղուած է խնդիրը։

ԱՒԱԶԱԿՆԵՐ ԿԸ ՅԱՐՁԱԿԻՆ ԱՆԳԼ. ՀԻՒՊԱՏՈՍԱՐԱՆԻ ՄԸ ՎՐԱՅ

Ռուեթէր գործակալութիւնը Պաղտատէն սա հեռագիրը ստացած է. «Քիրմանշահի անգլիական հիւպատոսարանը յարձակման ենթարկուած է աւազակներու կողմէ։ Մէկ հոգի սպաննուած է և հիւպատոսարանին մէջ գտնուած դրամը կողոպտուած է։»

ՆՈՐ ՔԱՐԱՓԻ ՇԻՆՈՒԹԻՒՆ

Պատերազմական նախարարութիւնը 100,000 ոսկիի ծախքով Սէրայ Պուռնիէն մինչեւ Սիրքէճի քարափ մը շինել պիտի տայ։ Այդ քարափին վրայ զինուորական շէնքեր պիտի կառուցուին։

ՃԱՇԿԵՐՈՅԹ

Աւստրիական դեսպանատան մէջ առջի իրիկուն ճաշ մը տրուեցաւ ի պատիւ աւստրիացի գեր-ծովակալ Քաւնէթիի։ Ներկայ էին եպարքոսը, արտաքին գործոց ու ծովային նախարարները, Սուլթանին Ա. թիկնապահը, քարտուղարը և սենեկապետը։ Աւստրիացի ծովակալը երէկ առտու մայրաքաղաքէս մեկնեցաւ իր [illegible]։

ԸՆԴՀ. ՀԱՇՈՒԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ ՕՐԷՆՔԸ

Ինչպէս յայտնի է, ընդհ. հաշուակալութեան օրէնքը յանձնաժողովի մը կողմէ կը քննուէր։ Յանձնաժողովը իր տեղեկագիրը յղած է [illegible]։ Նախարարաց Խորհուրդը իր վերջին նիստին մէջ քննած է այդ օրէնքը, և պատերազմական նախարարին առաջարկին վրայ, յանձնաժողովին վերադարձուած է, բարեփոխութիւններ ներմուծելու համար անոր մէջ։

ԱԼՊԱՆԻՈՅ ՄԷՋ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երկաթուղիներու շինութեան ընդհ. Բէժին հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան ներկայացուցած է երկու ծրագիր՝ Ալպանիոյ մէջ երկաթուղիի գիծեր շինելու համար, մէկը հիւսիսային Ալպանիոյ, իսկ միւսը հարաւային Ալպանիոյ մէջ։ Կառավարութիւնը թէեւ կը փափաքի երկաթուղի շինել հարաւային Ալպանիոյ մէջ, բայց այդ մասին ո և է որոշում չէ տուած դեռ։

ԽԱԼԻԼ ՊԷՅԻ ՀՐԱԺԱՐԱԿԱՆԸ

Ընդհ. ապահովութեան տնօրէն Խալիլ պէյ հրաժարական տուած է ներքին գործոց նախարարութեան։ Խալիլ պէյ յայտարարած է թէ իր որոշումը անդառնալի է և քիչ ատենէն իր զօրագունդին հրամանատարութիւնը պիտի ստանձնէ։

Ազգային Կեանք

ՂՈՒԿԱՍԵԱՆ ԿՏԱԿ

Ղուկասեան կտակին օրինակը, որով Թուրքիոյ մէջ Ղուկասեան անուն հայոց ճեմարան մը հիմնել կը տրամադրէր, միածնէն Պատրիարքարան հասած է Սրբ. նորին մէկ պաշտօնագրին հետ։

ՀՐԱՏԱՐԱԿՉԱԿԱՆ

Գոհութեամբ կ'իմանանք թէ Հրատարակչական Ընկերութեան Խմբագրական Մարմինը միահամուռ հաւանութեամբ, որոշեր է իբր առաջին հրատարակութիւն հրապարակ հանել վերջին անգամ ներկայացուած ձեռագիր ստուար աշխատութիւն մը, Աւերակներու մէջ, գործ Տիկ. Զապէլ Եսայեանի որ, ինչպէս յայտնի է, անձամբ շրջագայած է Կիլիկեան Գաւառները և ականատես եղած է աւերին ու աղէտքին որ արիւնով ներկեց նոյն բարգաւաճ գաւառները, ուզեց ու մեծերը մասնելով երկրին հանգարքին ժողովուրդ։ Հզօր գրիչով մը, կենդանի կերպով մէջ անդուգական գրագիտութեան գեղեցիկ է պատմական, նկարագրական և վիպական հրեխակ տարօրները [illegible] բացնել Ի. Դարու մեծագոյն [illegible] խանդավառ ոգի մը և գրագիտական արժանիք մը ի յայտ բերելով իր աշխատութեան մէջ որ մրցման ներկայացուած երկերուն մէջ բացարձակ առաջնութիւնը չահած է։

Ուրախութեամբ կ'արձանագրենք թէ՛ ի պատիւ Տիկին Եսայեանի և թէ՛ Հրատարակչական Ընկերութեան որ, թէեւ ուշ՝ բայց լաւագոյն գործ մը իբր առաջին հրատարակութիւնն ընելու նախաձեռնութիւնը գտնուեցաւ։ Ըստ կանոնագրի, Տիկին Եսայեան պիտի ստանայ կարեւոր գումար մը, իբրաքանչիւր ֆորմայի 3 ոսկի վարձատրութեան հաշուով։ Փափաքելի է որ կարելի եղածին չափ շուտ ձեռնարկուի այս գեղեցիկ գործին հրատարակման։

⁂ Կը լսուի թէ Հրատարակչական Ընկերութիւնը, բացի գրական երկեր զորոնք պիտի վարձատրէ իր կանոնագրին համեմատ, ուրիշ մրցանակներ ալ սահմանած էր, 30ական ոսկի, երկու [illegible] աշխատութեանց համար, մէկը ուսումնասիրութիւն, միւսը թարգմանութիւն ըլլալու պայմանով։ Ցարդ ո՛ր և է լուրջ ուսումնասիրութիւն ներկայացուած չէ, որով այդ ճիւղին մրցանակը, 30 ոսկի, կը մնայ տրամադրելի։ Իսկ թարգմանութեան մասէն ներկայացուած էին 7 գործեր, որոնք [illegible] ալ պահանջուած արժանիքը ներկայացնելու չափ խնամուած չեն և հարկ պիտի ըլլայ նոր պայմանաժամ մը տալ, որպէսզի արդէն ներկայացուածները, Խմբագրական Մարմինին [illegible] և նոր երկասիրութիւններ ղրկուին այդ մրցման պայմանները գոհացնող։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆԸ

Կեդրոնական մատենադարանը կազմակերպելու համար ներկայացուած ծրագիրը առայժմ ժողովէ ժողով իր [illegible] շրջանը ընելու վրայ է, և [illegible] հաստատութեան դարակներու փոշին [illegible] աւելի եւս ստուարանալու վրայ է։ [illegible] արդէօք կարելի ու գործնական [illegible] մը պիտի ըլլայ, այսքան կարեւոր խորհուրդ մը ի գլուխ հանելու համար։ [illegible] չէ՞ որ պիտի տեւէ ժամանակագրական այս հիւծախտը…։

ՈՒՍՈՒՄՆ. ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Ուսումն. Խորհուրդը իր առջի օրուան նիստին մէջ հետեւեալ խնդիրները քննեց. 1. Ուսուցիչներու վկայականներուն նորերու հետ փոխանակութիւնը [illegible] ամբողջացած չըլլալով, [illegible] եղած ազդարարութեանց և կառավարութեան կողմէ վեց ամիս պայմանաժամ տրուած ըլլալուն, որոնց վերջին [illegible] դարձնել որ մինչեւ ապրիլ 15 [illegible] ուսուցիչները իրենց վկայականները [illegible] յանձնեն Պատրիարքարանի և [illegible] Հոգեւոր պարագային՝ [illegible] ները պաշտօնէ զրկուած պիտի նկատուին։ 2. Ուսուցիչներու մինչեւ վեց [illegible] բակչութենէ առաջ ըլլալու [illegible] որոշուեցաւ շրջաբերականով [illegible] գաւառական առաջնորդութեանց։ 3. Ս[illegible] նական ուսուցչինամար բացառապէս [illegible] նութիւն տալով վկայական [illegible] Աղաւնի Պօզաճեան և Արտաշ[illegible] Նարզը Գոճայեան, Հայկանուշ Սարաֆեան[illegible] Սիրանոյշ Խոճիկեան, Գառլգիւզեան[illegible] Անճէլեան, Լուիզ Խոզիկեան և վ[illegible] Ֆինճեան, Թորգոմուհի Նուարդ [illegible] եան և Վերգինէ Պօզաճեան։

ԳԱՒԱՌԻ ԼՈՒՐԵՐ

Տիգրանակերտէն մարտ 10 թուակ

կը գրէ մեր թղթակիցը։ Ջախջախուած և երկարատեւ ձմեռէ մը վերջ, այժմ կը վայելենք գարնանային մեղմ ու քաղցր եղանակ մը։ Ձմեռուան վնասները մեծ եղած են շրջակայ քաղաքներու մէջ։ Բազմաթիւ անձի և անասունի կորուստներ կը հաշուուին։ Սաստիկ ցուրտի պատճառաւ չորաթներով բօսփա չցանուեցաւ և ցարդ կանոնաւորուած չէ փոստի երթեւեկը։

Վեհակէս Ս. Առաջնորդը տեղական և վիճակային գործերով խիստ զբաղած է։ Հրաժարեալ Թաղ. Ժողովին տեղ նոր մը ընտրուեցաւ և միանգամայն Ուսումն. Խորհուրդն ալ վերակազմուեցաւ նորանոր անդամներով։ Այժմ խորհրդակցութիւններ կ'ըլլան ազգ. տուրքի մը հաստատման և ընդհանրացման վրայ։ Ցարդ եղած ազգային տուրքի հաստատութիւնը հազիւ ժողովրդեան կէսին մէջ գոյութիւն ունեցած է։ Վերջերս Ս. Առաջնորդը քահանայ ձեռնադրեց 5 ընծայացուներ շրջակայ հայ գիւղերուն համար, որոնց մէջ է ազգ. վարժարանի օգնական ուսուցիչներէն Գ. Մկրտիչ Տ. Սամուէլեան որ անուանուեցաւ Տէր Աչոտ քահանայ։

Հոս ալ մտքերը բաւական զբաղուած են վաղուան Պատրիարքի ընտրութեան խնդիրով։ «Արեւելք» իր առաջարկած կղերականներու մասին խօսուած չէ, բայց հարկ էր աւելի նախապատուութիւն տալ այն ընտրելիին որ կրցած է երկար տարիներ առանց աղմուկի օգտակարապէս պաշտօնավարել գաւառի մէջ։ Մենք աւելի վարչական մարդ պէտք ունինք քան թէ գրական։ Փորձով տեսնուեցաւ թէ գրական կարողութիւն մը վարչականութիւնը չապահովեց։ Սարաճեան և Խորասանեան սրբազանները բարի եկեղեցականներ են, սակայն Պատրիարքութեան կարող ու եռանդ չեն ապահովեր։ Առանց կարգ մը հաշիւներ նկատի առնելու, վարդապետներու մէջ ևս հարկ է փնտռել յարմար ընտրելիներ, որոնց մէջ կը գտնուի Իզմիրի այժմու առաջնորդը, Տ. Մատթէոս Ծ. վրդ. Ինճէեան։

Այս տարի տեղւոյս կրթական գործերը լաւ վիճակ մը կը ներկայացնեն, տեսուչ և ուսուցչութիւն համերաշխ աշխատանքով կը ջանան արդիւնաւոր շրջան մը բոլորելու, ինչ որ ինքնին ապահովուած է ներկայացուցչութեան մէջ։ Վերջերս կազմուեցաւ դպրոցական մատենադարան մը որուն կը մասնակցին ուսուցչութիւն և ուսանողութիւն մեծ փափաքներով։ Տեսչութեան այն ձեռնարկը երբ ըստ արժանւոյն ի գլուխ ելլէ՝ անժխտելի բարիք մը պիտի ըլլայ Տիգրանակերտի ապագայ սերունդին համար։ Ս. Առաջնորդ Տ. Զաւէն եպիսկ.ի կրթական գործին համար ցոյց տուած խանդոտ վերաբերմունքը գովելի և ուշագրաւ են. չատ քիչ առաջնորդներ կը հաճին դպրոցով հետաքրքրուիլ։

ՏԵՍՈՒՉԻ ՄԸ ԳՈՐԾՈՒՆԷՈՒԹԻՒՆԸ

Կարինէն կը գրեն մեզ. «Մէարիֆի Կարինոյ դաչտին յատկացուած ամբողջ նպաստը տեղւոյս Առաջնորդարանին յանձնուած է, որ յարմար դատած է շրջուն տեսուչ մը կարգել գիւղերու դպրոցներուն համար։ Վարժապետ այս շրջուն տեսուչը այսօր դատարանի առջեւ կը գտնուի գիւղին մէջ վարժուհիին հետ ապօրինի յարաբերութիւններ ունեցած ըլլալու ծանր ամբաստանութեամբ և չատ հաւանական է որ դատապարտուի, քանի որ յաւելի ապացոյցներ կան մէջտեղ։ Բայց ցաւալի է որ դեռ պաշտօնէն չէ հրաժարեցուցուած։ Երբ մեր ազգային վարժարաններու մէջ պաշտօնավարող ուսուցիչներու բարոյական նկարագրի մասին այսպիսի ահռելի անտարբերութիւն մը կը տիրէ, գեռ ուրիշներ ալ կան, կրնանք խորհիլ թէ ո՞րչափ կարող պէտք է, անվախօրէն մաքրագործելու համար մեր պաշտօնեաները։ Կը յիշենք թէ նախորդ տարեշրջանին Պայազիտի Սահրատեանը ինչպէս պաշտպանութիւն գտաւ իր կուսակցութեան կողմէ և որչափ դժուարութիւն խուլ հակառակութիւն յարուցանեցաւ դէմը այս առթիւ։»

ԿՈՉ ՏԻԳՐԱՆԱԿԵՐՏՑԻՆԵՐՈՒՆ

Գրադարանի մը պէտքը յոյժ զգալի ըլլալով վերջերս ազգ. վարժարանիս ուսուցչաց հոգողութեան տակ ձեռնարկուեցաւ մատենադարանի մը կազմութեան, ուր պիտի ընդունուին ամէն տեսակ բարոյացուցիչ՝ լուրջ հեղինակութիւններ, պարբերականներ և օրաթերթեր։ Կը խնդրուի բոլոր օտարաբնակ տիգրանակերտցի և նոյնպէս ամէն բարեսէր ազգայիններէ որ հաճին այլ և այլ միջոցներով օժանդակել մեր ձեռնարկին յաջողութեան։ Մեծ շնորհակալութեամբ պիտի արձանագրուին ամէն կարգի նպաստներ ու նուէրներ։

Տեսուչ Տիգրանակերտի ազգ. վարժարանաց
Տրդատ Թամամշեան

ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՅԻՆ ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Ս. Դ. Հնչակեան Կուսակցութեան Գում Գափու–Կէտիկ–Փաշա Սամաթիոյ Մասնաճիւղը այսօր կիրակի օր (մարտ 27) ժամը 2ին (Ը. Ե.) Գում Գափուի Ցեւնաց Նէտրի-վէնլի դպրոցին մէջ պիտի ունենայ հրապարակային դասախօսութիւն։ Պիտի դասախօսէ Ս. Սապահ Գիւլեան, նիւթն է՝ «Օրուան հրատապ խնդիրներ»։

ՇԻՇԼԻԻ ՈՐԲԱՆՈՑԻՆ
ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Որ ուրբաթ օր բացուած էր Բերայի Արհեստանոցին մէջ, այս իրիկուն կը վերջանայ։ Հիւանդանոցի նուագահանդէսին համար Բերայ իջնող արուարձանի ազգայիններու չերմապէս կը յանձնարարենք երթալ թէ իրենց բաղդը փորձել հոն,— որովհետեւ չատ ընտիր առարկաներ կան— և թէ օժանդակած ըլլալ այդ հաստատութեան որ յիսունէ աւելի կիլիկեան որբուհիներ կը պատսպարէ։ Մասնախումբը կը խնդրէ մեզմէ ծանուցանել թէ մինչեւ այս իրիկուն ետ չեկած տոմսակները անկէ յետոյ չեն ընդունուիր։

Խորհրդարանական Քրոնիկ

Գ. ՆՍՏԱՇՐՋԱՆ 74ՐԴ ՆԻՍՏ

ՆՈՐ ՏՐԷՏՆՕԹՆԵՐՈՒ ԽՆԴԻՐԸ

ՀԱԳԳԸ ՓԱՇԱՅԻ ԲԱՑԱՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

40Ի ԴԷՄ 115 ՔՈՒԷՈՎ ՎՍՏԱՀՈՒԹԻՒՆ ԿԸ ՅԱՅՏՆՈՒԻ

Օսմ. Երեսփ. Ժողովը երէկ գումարուեցաւ ժամը 10.45ին նախագահութեամբ Ահմէտ Րիզա պէյի։

Ժողովը վաւերացուց տարիի առժամեայ պիւտճէն որ 283, 620, 561 ղրշ. էր։ Այս առթիւ Գօզօ էֆ. պահանջեց որ ոչխարներու զինուորական յանձնալ տուրքերը չի գանձուին այլեւս, քանի որ ատեն առաջ ելմտական նախարարը ըսած էր թէ մարտ 1էն պիտի ջնջուի այդ տուրքը։ Տալլէթ էֆ. ալ ձայնակցեցաւ և ըսաւ թէ դեռ գաւառներու մէջ այդ անուան տակ տուրք կը գանձուի։ Մանիր Սալէտ պէյ պատասխանեց թէ ատիկա առժամեայ պիւտճէին առեն նկատի չառնուիր և կարելի չէ ջնջուած նկատել, քանի որ առժամեայ պիւտճէն չարունակութիւնն է իր նախորդին և միայն բուն պիւտճէի քուէարկութեան դրուած ատեն պիտի ջնջուի այդ յանձնալ տուրքը։ Ժողովը ընդունեց։

Աղերսագիրներու յանձնաժողովը խնդիր բրաւ թէ ծովային նախարարը չուզեր իրեն զրկել երեք նոր զրահաւորներու առթիւ տեղի ունեցած պաշտօնական գրութիւնները, ըսելով որ ատիկա գաղտնիք մըն է։

Զօհրապ ըսաւ թէ՝ աղերսագիրներու յանձնաժողովը կ'ըսէ թէ պաշտօնաթուղթերը չի զրկեր ծովային նախարարը. ինչպէս կ'ըլլայ որ պաշտօնաթուղթ մը կ'ուզուի և չի ղրկուիր։ Ըսել է ծովային նախարարը պատճառ մը ունի։ Ծովային նախարարը իր բացատրութիւնները տուած է յանձնաժողովին և ան բաւական չէ նկատած։ Առով անվստահութիւն մը յայտնած կ'ըլլանք նախարարին։ Եթէ ժողովը առանց նախարարին ներկայութեան որոշէ որ պաշտօնաթուղթերը զրկուին, այն ատեն գործադիր իշխանութեան դէմը ստանձնած կ'ըլլանք. այսինքն տեսակ մը անէքս բառլըմանթէռ կ'ըլլայ ըրածնիս։ Նախարարները իրենց ըրածին պատասխանատու են և մենք երբ վստահութիւն ունինք անոնց վրայ, չենք կրնար զիրենք արգիլել որ այս ինչ ձեռնարկը չի գործադրեն։ Կրնայ ըլլալ որ գաղտնիք մը ըլլայ ատիկա, ինչպէս կը պատահի միւս ծովային և պատերազմ. նախարարութեանց մէջ։ Սպասենք որ ծովային նախարարը գայ և տայ հարկ եղած բացատրութիւնները։

Ժողովը ընդունեց և Բ. մասին յետաձգեց այս խնդիրը։

Յետոյ չարունակուեցաւ դատական նախարարութեան պիւտճէին վիճաբանութիւնը։ Երեսփոխաններ խօսեցան դատական բարեկարգութիւններու գլխու մասին ուզելով որ իրենց գաւառին մէջ դատարան հաստատուի։ Խօսեցաւ նաև Մուշի երեսփոխան Գեղամ էֆ. որ ըսաւ թէ կատարեալ արդարութիւն չկայ Ճնասոլոսի կողմերը և պաշտօնեաները մեծ մասամբ զեղծարար են և նոյնիսկ ձերբակալուած աւազակներ ազատ կ'արձակեն։

Ժողովը յետոյ հինգ հազար ոսկի յաւելուածով ընդունեց դատական նախարարութեան պիւտճէն։

Եպարքոսը և ծովային նախարարը, ինչպէս նաև դահլիճին միւս անդամները եկած ըլլալով ժողովը անցաւ զրահաւորներու խնդրին։

Նախ խօսեցաւ Յասաֆ պէյ, աղերսագիրներու յանձնաժողովին կողմէ. ըսաւ թէ՝ ինչպէս կ'ըլլայ որ Արմսթրօնկի նաւագործարանը մինչեւ 86 ոսկի կ'իջեցնէ իր գինը թօնօ գլուխ, երբ կը տեսնէ թէ՝ Բոլմէրս նաւագործարանը աւելի պակաս գին կ'առաջարկէ. ծովային նախարարութեան մէջ գումարուած յանձնաժողովը ինչ առաջարկած էր, ինչու նախապէս չիբռնուած բոլորովին չպարզաբանուեցաւ, ինչո՞ւ Բոլմէրս տան հետ ըլլալիք սակարկութիւնը յետոյ Արմսթրօնկի հետ եղաւ։ Երբ այս ամէնը քննելու համար դոսիէն ուզեցինք, ծովային նախարարը չուզեր ղրկել։

Հագգը փաշա պատասխանելով ըսաւ թէ՝ Խալիլ փաշայի ծովային նախարարութեան միջոցին ծրագիր մը չինուեցաւ և որոշուեցաւ երեք զրահաւոր ապսպրել Արմսթրօնկ նաւագործարանին. մէն մի զրահաւոր 16,500 թօնօ տարողութիւն պիտի ունենար և այդ գործը իր վրայ կ'առնէր նոյն նաւագործարանը 95 անգլ. ոսկի՝ թօնօ գլուխ, մէջը չըլլալով, թնդանօթները եւայլն։ Այդ գինը այն ատեն մեզի չափազանց թուեցաւ և տեսանք որ մեր չինել տալիք տրէտնօթներուն ձեւով ու նոյն տարողութեամբ Անգլիա եւս զրահաւորներ չինել տուած է ատեն առաջ նոյն գործարանին, բայց 86—88 ոսկիի։ Հետեւաբար այս պարագան դիտել տուինք Արմսթրօնկի ներկայացուցչին. Այդ միջոցին եթէ մեզի 88 ոսկիով առաջարկ բերէր այդ նաւագործարանը, փոխանակ 95ի, վստահ եղէք որ անմիջապէս պայմանագրութիւնը կստորագրէի, քանի որ այդ նաւագործարանը աշխարհիս առաջնակարգ պատերազմական նաւեր չինող գործարաններէն մէկն է։ Երբեք մեզի պաշտօնական ո. և. է. դիմում չէ եղած Բոլմէրս Տան կողմէ. թէեւ կարգ մը առաջարկներ ըրաւ, աւելի աժան չինելու համար, բայց մենք չուզեցինք որ այս գործը մրցումի դնենք, քանի որ մեզի համար լաւագոյն զրահաւորներ ունենալը մահու և կենաց խնդիր էր։ Մենք Արմսթրօնկի վրայ աւելի վստահութիւն ունէինք, քան ուրիշ ո. և. է. նաւագործարանի վրայ։ Ասկէ վերջն էր որ սկսանք գինի մասին բանակցիլ նոյն նաւագործարանին հետ։ Այդ միջոցին մեր արդի ծովային նախարարը ուզեց որ Արմսթրօնկ միայն նաւը և մեքենաները չինէ, իսկ զայն սպառազինելու գործը թողու մեզի, քանի որ մենք կ'ուզէինք որ Քրուփի թնդանօթներով զինենք անոնք։ Ատոր վրայ Արմսթրօնկի գինով 63 ոսկի պէտք էր տանէր թօնօ գլուխ, առանց սպառազինման. բայց մեր բանակցութիւնները այն ելքին յանգեցան որ փոխանակ թօնօ գլուխ 63 ոսկի տալու, կրցանք այդ գումարը 51ի զեղջել։

Յետոյ խօսք առաւ Բեօթանեալի երեսփոխան Ձէյրէ պէյ և քննադատեց կառավարութիւնը, որ բնաւ նկատի չէ առած Բոլմէրս տան առաջարկը և անմիջապէս համաձայնած է Արմսթրօնկի հետ։ Բոլմէրս նաւագործարանն ալ լաւագոյն զրահաւորներ կը չինէ և պէտք էր որ մրցում հաստատուէր այդ երկուքին մէջ, ուրկէ բնականաբար կառավարութիւնն է որ պիտի օգտուէր։

Հագգը փաշա պատասխանեց թէ՝ այս կարգի խնդիրներու մէջ, մրցումի դրութիւնը կարելի չէ կիրարկել, քանի որ երկրին համար մահու և կենաց խնդիր է զրահաւորի, թնդանօթի նման բաներ գնելը։ Այս տեսակ պարագաներու մէջ կառավարութիւնները աժանը չէ որ կը փնտռեն, եթէ այս գործին մէջ սխալ մը կայ անոր պատասխանատուն ես եմ, աւելցուց Հագգը փաշա։

Ֆերիտ պէյ դիտել տուաւ որ, երբ Հագգը փաշա Բոլմէրս Տան չինած զրահաւորներուն վրայ վստահութիւն չունի, անգլիական նաւատորմին մէջ, այդ միեւնոյն տան կողմէ երեք չորս զրահաւորներ կան չինուած։

Հագգը փաշա ըսաւ թէ՝ ճիշդ է, բայց անգլ. կառավարութիւնը ոչ թէ մեզի պէս քանի մը հատ զրահաւորով նաւատորմ ունի, այլ 5-600ով. և բնական է որ մենք պիտի ջանանք որ մեր չինել տուածը ամենէն լաւը ըլլայ և ամենէն կատարելագործուածը։

Ֆերիտ պէյ դարձեալ պնդեց որ կ'ուզէ այդ գործին մանրամասնութիւններուն անդրադառնալ և ատիկա, ըսաւ, բնաւ անէքս բառլըմանթէռ խնդիր չէ. երբ ամէն ատեն Հագգը փաշա, կ'ըսէ թէ «ես այսպէս որոշեցի» ատիկա լաւ բան մը չէ որ կ'ընէ. ընդհանրապէս [illegible] ճամբու մը մէջ դրուած կ'ըլլայ (ծափեր ձախակողմէն)։ Ասկէ զատ, ըսաւ Ֆերիտ պէյ ինչպէս կ'ըլլայ որ Արմսթրօնկ անգլ. կառավարութեան հաշւոյն չինած տրէտնօթներուն մէն մի թօնօյին 63 ոսկի կ'առնէ. իսկ մեզի չինածին համար 51 ոսկի. ատիկա արդէօք լաւ խորհուած է կառավարութիւնը. չէ՞ որ եթէ այս 12 ոսկիի տարբերութիւնը հաշուի առնենք, 500,000 ոսկիի զեղջ մը ըրած կ'ըլլայ Արմսթրօնկ և կը կարծէ՞ք որ ատիկա ուղղակի մեզի տրուած զոհողութիւն ըլլայ (ծափեր)։

Յետոյ յաջորդաբար խօսեցան Մէհմէտ և Մ. Սաբրի էֆ.ները. ուրկէ վերջ ծովային նախարարը ըսաւ թէ քսածներէն զատ բան մը չունի ըսելիք և հետեւաբար պէտք է ժողովը քուէով տայ իր որոշումը։

Հագգը փաշա իր կարգին խօսք առնելով ըսաւ թէ՝ այս խնդիրը այլեւս վստահութեան կամ անվստահութեան խնդիր մըն է և հետեւաբար կ'առաջարկեմ որ Զօհրապ էֆ.ի թագրիրը անուանական քուէարկութեան դրուի։

Հետեւաբար ժողովը 40ի դէմ 115 քուէով ընդունեց Զօհրապ էֆ.ի թագրիրը, որով բաւական կը նկատէր դահլիճին տուած բացատրութիւնները՝ զրահաւորի խնդրի մասին և պէտք չէր տեսներ բերել տալու այդ խնդրի դոսիէն։

Նիստը փակուեցաւ ժամը 5ին։

Գրիթոր

ՎԱՐՁՈՒ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

Ղալաթիա, Հիւրրիյէթ խան, երկրորդ յարկին մէջ գտնուած թիւ 12 սենեակը վարձու է։ Պէտք ունեցողները կրնան դիմել յիշեալ խանին մէջ գտնուող 13, 14 և 15 թիւերուն։ 4—1

Վերջին ժամ

ԱԼՊԱՆԱԿԱՆ ԸՄԲՈՍՏՈՒԹԻՒՆԸ

ԱՊՍՏԱՄԲՆԵՐՈՒ ՆՈՐ ՅԱՐՁԱԿՈՒՄՆԵՐԸ

Երէկ, կէս օրէն յետոյ, հետեւեալ հեռագրական նոր տեղեկութիւնները հասած են ալպանիական ապստամբութեան վրայ.—

Շքոտրա, 24 մարտ.— Ժամը 4ին Թուզիի հեռագրական տնօրէնը Շքոտրայի իր ընկերոջը հեռագրով կը տեղեկացնէ թէ ըմբոստները Թուզիի և Ջէմի զինուորական ոյժերուն դէմ սկսած են գործել։ Այս ժամէս ի վեր Թուզիէ ո. և. է. լուր կարելի չէ եղած առնել։ Գօբլի գտնուող Թառաբոշի կառավարիչէն ստացուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Թառաբոշի զինուորական դիրքերուն դիմաց գտնուող գագաթներէն բազմաթիւ ըմբոստներ Թառաբոշի վրայ կրակ կ'ընեն։ Այս գիշեր հասնելիք երկու վաշտ զինուոր և բաւականաչափ թնդանօթ և խարբընկէսի գումարտակ մը, 15 հեծեալներով, տեղակալ Մուհէտտին պէյի հրամանատարութեան տակ, Թառաբոշի ղրկուած են։

Շքոտրա, 25 մարտ.— Թուզիի հետ հաղորդակցութիւնները խզուած են։ Թառաբոշի վրայ քալող ըմբոստները Շքոտրայէ ղրկուած զինուորներու չկրնալով դիմադրել, սկսած են փախչիլ։ Թառաբոշի կառավարիչը կը հեռագրէ թէ ըմբոստները Մավզէր, Մարթին և Բէթիսէ տեսակ վերջին դրութեամբ հրացաններով զինուած են։ Այս պահուս թնդանօթներու պայթումները կը լսուին։

ԵԷՄԷՆԻ ԱՊՍՏԱՄԲՈՒԹԻՒՆԸ

ԸՄԲՈՍՏՆԵՐԸ ՊԱՐՏՈՒԱԾ

Սանա, 24 մարտ.—Շարղէք, Ճէրէ, Բէճանէ և Զարէ գիւղերու կիրճերը ամրացած ըմբոստներու վրայ մէկ ու կէս վաշտ և 12 թնդանօթներով կատարուած յարձակումին հետեւանքով, ըմբոստները ցիրուցան խոյս տալով նահանջած են։ Կռիւը չորս ժամ տեւած է, որուն միջոցին, ապստամբները հարիւրէ աւելի զոհեր տուած են։ Գիւղերու մէջ գտնուող առաջին աշտարակը քանդուած է։ Զինուորներու կարգը չատ լաւ է։ Սանայի չուրջը կատարուող եօթերորդ կռիւն է ասիկա։

ՈՒՆԿՆԴՐՈՒԹԻՒՆ

Եպարքոս Հագգը փաշա, երէկ, կայս. պալատ երթալով, Սուլթանին կողմէ ունկնդրութեան ընդունուեցաւ։

Մեր Հայ Հայրենակիցներուն

Յայտնի է թէ մեր առողջութեան վրայ ամենէն աւելի կ'ազդեն խմիչքը։ Սակայն անխառն խմիչք գտնելն ալ շատ դժուար է։ Մեր բոլոր հայրենակիցները այդ դժուարութենէն ազատելու համար, տեղական առաջնակարգ եւ անխառն խմիչք բերել տուած ենք ու կարելի եղածին չափ աժան գիներով կը ծախենք Պալըք Բազար, հացագործի փուռին կից վաճառատան մէջ։ Նոյնպէս այդ վաճառատան մէջ կը ծախուի Ալէմտաղի անուշ կարագը։ Կը վստահեցնենք թէ անգամ մը այցելողները խիստ գոհ պիտի մնան։ Առաջին տեսակէն սեւ խավիար օխան 120 ղրշ.։

ՕՍՄԱՆՁԱՏԷ ՃԷՄԱԼԷՏՏԻՆ

13

ԿԱՐԴԱՑԷՔ ԵՒ ՏԱՐԱԾԵՑԷՔ

Աշխարհիս ամենէն նուիրական եւ
տիեզերահռչակ մատեանին
ԱՒԵՏԱՐԱՆԻՆ պարզաբանութիւնը եղող՝

ՃԱՌԱԳԱՅԹԸ

Հեղինակութիւն՝
ՄԱՂԱՔԻԱ ԱՐՔԵՊ. ՕՐՄԱՆԵԱՆԻ

որ կը բովանդակէ չորս Աւետարաններու խղճամիտ եւ ընդարձակ ուսումնասիրութիւնը յոյժ ժողովրդական ոճով մը։ Կը պարունակէ 1100 մեծադիր էջ եւ 35 գեղեցիկ քարտէսներ եւ պատկերներ Սուրբ Տեղեաց եւ պատմ. վայրերու։

Գին 25 ղրշ. լաթակազմ (գաւառաց եւ արտասահմանի համար 5 ղրշ. բոսթի ծախք)։ Կեդրոնատեղի՝ Վ. եւ Հ. ՏԷՐ-ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ վաճառատուն, Կ. Պոլիս, Պաղչէ-Գաբու։

Կը գտնուի նաեւ բոլոր գրավաճառներուն քով։ 10—4

ՓՕՍԹԱ ԹԷԼԷԿՐԱՖ ՎԷ ԹԷԼԷՖՕՆ
ՄԻՒՏԻՐԻՅԷԹԸ ՈՒՄՈՒՄԻՅԷՍԻՆՏԷՆ

Գըրգ եէտի սէնէտէն պէրու մէվգուֆ թէտավիւլէ չըգարըլարագ էլէմ մէվգուֆ բուլունմագտա օլան էլլի միլիօնլըգ [illegible] մուխթէլիֆ էլճինս փուլ գարթ փօսթալ վէ սաիրէ մուգավէլէ վաղ իթիլաֆ թըր. մէզգիւր փուլլարըն ճինսի վէ մըգտարլարը վէ չէրաիթ մուգավէլէ մուպայիին օլան ճէտվէլ միւտիրիյէթ [illegible] թէլէֆօն [illegible] թէվզի [illegible] թէգլիֆլէր [illegible] օլունաճագ [illegible] մուզայէտէյէ [illegible] թիր։

Սէնէ 327 Մարտ 12 8—10

Մուշտակեղէններու Մեծ Վաճառատուն
Ժ. ԳՕԹՎԱԼՏ
J. GOTTWALD
ԱՆԹՈՒԱՆ ԳՐԱՄԼ (ՅԱՋՈՐԴ)
Antoine Kraml, Successeur
Բերա, Մեծ Փողոց, թիւ 421

Մեծ մթերք պոհեմիական փետուրներու եւ աղուափետուրներու, բարձերու եւ փետուրէ ծածկոյթներու համար, ամեն գիներով։

Զանազան տեսակներ անթափանցիկ կտաւներու, որոնք մասնաւորաբար պատրաստուած են, այդ աղուափետուրները պահելու համար։ Այդ անթափանցիկ կտաւներէն ներս բուն չի թափանցեր։

Փոքր վճարումի մը փոխարէն մուշտակեղէններու, գորգերու, զգեստեղէններու պահպանութիւն, ցեցերու, հրդեհի եւ գողութեան դէմ։

Սոյն վաճառատան մէջ կը ծախուի նաեւ միջատասպան փոշիներ։

ՃՈԽ ՄԹԵՐՔ ՄՈՒՇՏԱԿԵՂԷՆՆԵՐՈՒ
ԽԻՍՏ ՉԱՓԱՒՈՐ ԳԻՆԵՐՈՎ 10—12

ՕՐԻԱՆԹԱԼ ՔԱՐԲԷԹ ԸՆԿ.

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ
400,000 ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝
Իզմիր, Քարափին վրայ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ
Բերա, Մեծ Փողոց, թիւ 327
Պոլիս, Պաղչէ Գաբու
ՍՏԱՄՊՕԼԵԱՆ ԽԱՆ

ՀԻՆ ԵՒ ՆՈՐ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԳՈՐԳԵՐՈՒ
ԱՄԷՆԷՆ ՃՈԽ ՄԹԵՐՔԸ
ՊԱՏԵՀԱՒՈՐ ԳՈՐԳԵՐ
ՄԵԾ ՄԹԵՐՔ ԹՐՔԱԿԱՆ ԳՈՐԳԵՐՈՒ, ԱՄԷՆ ԳՈՅՆԵՐՈՎ ԵՒ ՄԵԾՈՒԹԵԱՄԲ,
ԲԱՑԱՌԻԿ ԳԻՆԵՐՈՎ
Քառակուսի կանգունը 40 ղրուշ արժող
ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ՔԻԼԻՄ ԳՈՐԳԵՐ,
ՔԱՌ. ԿԱՆԳՈՒՆԸ 20 ՂՐՈՒՇ ԱՐԺՈՂ
ԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ԽԻՍՏ ՆՊԱՍՏԱՒՈՐ ԱՌԻԹ

Orfèvrerie
"CHRISTOFLE"
Une Seule et Unique Qualité
La Meilleure
Afin de l'obtenir EXIGEZ cette Marque et le Nom "CHRISTOFLE" sur chaque pièce.
COUVERTS MARLY
COUVERTS MARLY
Représentant à Constantinople :
H. DÉCUGIS.

Գեղարուեստական առարկաներ. Սեղանի զարդանքներ. Գեղարուեստական ճաշերեգի առարկաներ. Սաֆ. առեղոյ յախճապակիէ. պաշի ժամացոյցներ եւ աշտանակներ, մարմարէ եւ պրոնզէ. մետաղ կալլիա եւ Ֆօճաօ. կազի եւ ելեկտրական ջահեր. Քռանսայի յախճապակիներ. լուսամփոփներու մեծ մթերք. լաւ եւ ընտիր գիներ եւ ամեն տեսակ ըմպելիներ։

ԲԵՐԱ

Վաճառատուն Հ. ՏԷԿԻՒԺԻՍ
ՊՐՈՆԶԷ ԵՒ ԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԷՄԱՅԼԷ ԱՌԱՐԿԱՆԵՐ
ՓՂՈՍԿՐԻ ՎՐԱՅ ՄԱՆՐԱՆԿԱՐՆԵՐ
ԲԻՒՐԵՂԷ ԵՒ ԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԵՐԵՆՕՄԷ ԱՌԱՐԿԱՆԵՐ
(Նանսիի էմիլ Կալլէ գործարանէն)
ՔԱՆԴԱԿՈՒԱԾ ՄԱՐՄԱՐԷ ԱՐՁԱՆՆԵՐ
ԽԵՑԱՆՕԹՆԵՐ 23

ALCOOL de MENTHE de RICQLÈS
PERFECTIONNÉ

ՌԻՔԼԷՍ 26
RICQLÈS
ՄԷՆԹԱՅԻ ԱԼՔՈԼ
ՄԱՐՍԵԼ ՆՈՒՑԱԾ
որովայնի ցաւերը կը բժշկէ։ Քոլերայէ եւ քոլերինէ կը պահպանէ
ՊԱՀԱՆՋԵԼ Ռիքլէսի
ՄԷՆԹԱՅԻ ԱԼՔՈԼԸ
70 տարուան
ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ

THE GLOBE TROTTER SHOE

ԼԱՒԱԳՈՅՆ
ԿՕՇԻԿՆԵՐԸ
ԱՐԱՑ
ԿԱՆԱՆՑ
ԵՒ
ՏՂՈՑ ՀԱՄԱՐ
Կը
Գտնուին
ԹԻՒՐԻՆԿ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ
ՂԱԼԱԹԻԱ

ԴԵՂԱՐԱՆ Ե. ԼԻՄՕՆՃԵԱՆ
Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 82

60 տարիէ ի վեր հիմնուած այս հանրածանօթ դեղարանը (Նախապէս Մանիք) քանի մը տարի է որ իր դեղօրէից զուտութեամբ, ճարտարութեամբ և վերջին դրութեանց համաձայն օրօճլավով պատրաստուած դեղերու պատրաստութեամբ հանրութեան ուշադրութիւնը գրաւած և մեծանուն բժիշկներու վստահութեանը արժանացած է։ Գարնան առթիւ զօրացուցիչ և արեան մաքրող դեղերու նոր պաշարանք մը ստացած և ներարկութեանց համար լուծոյթներ և անփուլներ պատրաստուած ըլլալով, թէ՛ տեղական և թէ մանաւանդ գաւառներէ եկող մեր յաճախորդաց ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք, որոնք օտարազգի դեղարաններ դիմելով՝ պարապ տեղը սուղ գիներ կը վճարեն։ Դեղարանը պատրաստ է ամէն դիւրութիւն ընծայելու գաւառացի ազգայիններու, որոնք կը փափաքին փորձառու և մասնագէտ բժիշկներու կողմէ դարմանուիլ։ Դեղարանին գիները չատ դիւրամատչելի են։ Միւս կողմէ դեղերը թարմ և զուտ ըլլալով, բուժումը արագ և առոյգ, խնայողութիւնն ալ աւելի զգալի կ'ըլլայ։ 10—3

ՄԵԾ ԺԱՄԱՆՈՒՄ
ՆՈՐԱՁԵՒ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐՈՒ
ԵԶԱԿԱՆ ԱՌԻԹՆԵՐ
ԲՈԼՈՐ ՃԻՒՂԵՐՈՒՆ ՄԷՋ
ԹԻՐԻՆԿ
ՂԱԼԱԹԻԱ

ԴԵՂԱՐԱՆ ՀԱԼԷՊ
ՊԷՇԻՐ ՔԷՄԱԼ

حلب اجزاخانه سی بشیر کمال

ՊԷՇԻՐ ՔԷՄԱԼԻ ՊԱՏՐԱՍՏԱԾ ԴԵՂԵՐԸ

որոնք գնահատուած են Օսմ. Պետութեան կողմէ Արուեստից շքադրամով, Պրուսայի Ցուցահանդէսին ինչպէս և եւրոպական բոլոր մեծ քաղաքներուն ցուցահանդէսներէն վարձատրուած են ոսկի, արծաթ և պղինձ միտալներով, Օսմ. Բժշկական Ֆագիւլթէին գնահատմանն ալ արժանացած։

“ՉԿԱՆ ԻՒՂ ՉԵՄ ԿՐՆԱՐ ԽՄԵԼ„ ԸՍՈՂՆԵՐՈՒՆ

Պէշիր Քէմալի օշարակը՝ կուրծքի հիւանդութեանց, հազի, հարբուխի և ընդհ. տկարութեանց դէմ միակ և աննման դեղ մըն է. խմուածքը համեղ, գործածումը դիւրին, և է՛ն փափուկ ստամոքսներուն համար դիւրամարս է։ Կը պարունակէ [illegible] կիր, որով ձկան իւղէն աւելի զօրացուցիչ և սննդարար է։ Եւրոպայէն եկած նմանօրինակ դեղերէն աւելի գերազանց է։ Մէկ շիշը 10 ղրուշի կը վաճառուի։

“ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՔՆԱՔՆԱՑԻ ՀԻՒԹ„

Այս դեղը ախորժակ բանալու և մարմինը ուժովցնելու միակ դեղն է։ Ստամոքսի և աղիքի տկարութենէ առաջ եկած դժուարամարսութեան և անարիւնութեան, և վերջապէս մարմինը տկարացնող հիւանդութեանց և սաստիկ խօթութիւններէ ապաքինելու միջոցին, միացորդ մարմնական տկարութիւնները դարմանող և դիւրամարս ըլլալը շատերու ծանօթ է։

☛ ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂԾԵՐԷՆ

“ՄԱԶ ԹԱՓԵԼՈՒ ԵՒ ՄԱՐՄԻՆԸ ՄԱՔՐԵԼՈՒ ՓՈՇԻ„

Ուշադրութիւն Պէշիր Քէմալ ստորագրութեան ☚

Անկարելի է ըսել թէ ի՛նչքան օգտակար և հարկեցուցիչ է մարմինին աւելորդ մազերը ոչնչացնել, այս նպատակով հինուց ի վեր գործածուած ածելիները տարափոխիկ հիւանդութիւններ կը փոխանցեն։ Այդ պէտքը գոհացնելու համար մինչև ցարդ շատ դեղամիջներ հնարուած են, բայց մորթը այրելու և գրգռելու անպատեհութեանց պատճառով ընդունելութիւն չեն գտած։ Ուստի, շատ մը ուսումնասիրութիւններէ և փորձերէ ետք, յաջողեցայ հնարել այս ՄԱՔՐՈՂ ՓՈՇԻՆ, որ ո՛չ միայն մորթը չայրեր և չի գրգռեր, այլ ընդհակառակն մորթին փափկութիւնը կ'աւելցնէ և կը պահպանէ։ Մէկ անգամ միայն այս փոշին գործածողը այս ըսուածներուն կը համոզուի։ ՄԷԿ ՏՈՒՓԸ 3 ՂՐՈՒՇ Է։

“ԱՌՈՂՋԱՐԱՐ ՕՍՄ. ՔԹԱԽՈՏ„

Որ կը բովանդակէ շատ մը առողջական պայմաններ։ Քթին զգայնութիւնը կը պահպանէ և կ'աւելցնէ, և կուտակուող մանրէները կը ջնջէ։ Մանաւանդ հարբուխի սկզբնաւորութեան ատեն եթէ գործածուի, հարբուխին առաջքը կ'առնուի և թոյլ չի տար որ կուրծքը իջնայ։ Ընդհանրապէս հարբուխին ընկերացող գլխացաւերն ու ծանրութիւնը կը բուժէ։ Այս քթախոտը կը պարունակէ այնպիսի նիւթեր որոնք քթին վազելը կ'արգիլեն։ ՄԷԿ ՏՈՒՓԸ 2 ՂՐՈՒՇ Է։

“ՇԱՔԱՐԱԽՏԻ ՀԱՄԱՐ ԿԼՕԹԻՆԻ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ„

Շաքարախտի համար գործածուած կլօթինի հացը յատկապէս Եւրոպայէն բերուած և քիմիական քննութեամբ վերլուծուած ալիւրով պատրաստուեցինք։ Հեռաւոր քաղաքներու համար երկու տեսակ հաց (կէվրէկ) և նոյն ալիւրով շինուած չէօրէկ, մաքարոնի, պղղուր, տաղալի չէհրիյէ հայլն միշտ մեր քով պատրաստ կը գտնուի։ Ալիւրին քիլօն 20 ղրուշ է, միւսներունը՝ 30 ղրուշ։

“ԱՌՈՂՋԱԿԱՆ ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՕՃԱՌ„

Այս օճառը խարդախուած իւղ չի պարունակեր, մորթին փափկութիւնն ու շնորհը կ'աւելցնէ և ձեռքի ճաթռտուքները կը բուժէ։ Լեղի, պաղ և աղի ջուրով կը փրփրի։ Իւրաքանչիւրը 1 ղրշ.։ Ուրիշ մէկ տեսակն ալ գո՛ւտ կլիսէրինով շինուած է, հատը 50 փարայի կը ծախուի։ Այս օճառը Թուղթի ձեւով ալ պատրաստուած ըլլալով՝ ճամբորդութեան ատեն դիւրութեամբ կը գործածուի։ Ամէն մէկ ծրարը 20 փր. է։

“ՊԷՇԻՐ ՔԷՄԱԼԻ Օ ՏԸ ՔՕԼՕՆԵԸ„

Գոնեօյի և Թուալէթի համար օտար երկիրներէ եկած օ տը քօլօնի տեսակներէն գերազանց է։ Մէկ շիշը 7 ղրշ.։ Գաւառներէն կանխիկ ապսպրանքները փութով կը գործադրուին, թէ՛ փոստի ծախքը և թէ ուրիշ ծախքերը յաճախորդին վրայ են։ Ման. [illegible] չգտնուած տեղերէն փօսթայի փուլ կրնան ղրկել։

ՀԱՍՑԷ՝ ՊԱՀՃԷ-ԳԱՊՈՒ, ՀԱԼԷՊ ԴԵՂԱՐԱՆԻ ՏԷՐ ՊԷՇԻՐ ՔԷՄԱԼ 9

Ի ՆՊԱՍՏ

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԻՂԻՆ

Թէ ձեր առողջութեան պահպանման

Թէ օսմ. արտադրութեանց յարգ ընծայելու

Թէ ազգ. վաճառականութեան օգնելու համար օսմ. նաւատորմիղին օժանդակ մարմնոյն ի նպաստ շինուած

ՍԻԿԱՐԻ ԹՈՒՂԹԸ
ԵՒ
ԼՈՒՑԿԻՆԵՐԸ

նախապատուութիւն տալով գործածելը հայրենասիրական պարտականութիւն մըն է։

Արդէն գիներու տեսակէտով բնաւ չտարբերիր ուրիշներէն։

Ընդհ. կեդրոնատեղին է Կ. Պոլիս, Ֆինճանճըլար, Թիւ 8

—8—

ՏՀԻ ՆԷՇԸՆԸԼ ԲՐՕԹԷՔԹՕՐ
ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԸՆԿ. ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին է Ճէյմս Պիլտինկ Չըրչ Սթրիթ։
Ընկ. դրամատունն է Տհի Լոնտոն Էնտ Բրովէնշըլ Պանք-Լիմիթըտ, 42 Քասըլ Սթրիթ, Լիվըրբուլ։

ՏՀԻ ՆՈՐԹ ԻՍԹԸՐՆ
ԱՆԳԼ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Ընկ. կեդրոնատեղի.—Պանք Չէմպըրս, Պոնտսկէյթ Տարլինկթըն
Ընկ. դրամատունը.—Տհի Լօնտօն Ճօյն Սթօք Պանք Լիմիթըտ-Տարլինկթըն

Վերոյիշեալ Ընկերութիւնք իրենց անհաւասար ուղղամտութեան և արդարասէր ու պատրաստակամ սովորութեանց համաձայն կ'ապահովագրեն հրդեհի դէմ ամէն տեսակ շէնքեր և ապրանքներ, ամենանպաստաւոր պայմաններով և ամենէն աժան գիներով։ Արեւելքի համար մասնաւոր գեղչեալ սակագոյց։ Ապահովագր. ընկերութեանց համայնաժողովէն (սէնտիքա) դուրս կ'աշխատին։

Արեւելքի ընդհանուր լիազօր Տնօրէն (Manager)
ՎԻՔԷՆ Ա. ԳԱԼՖԱՅԵԱՆ
Secretary
ԵԴՈՒԱՐԴ ՃԱՊՕՍԱՆ

Կալաթա, Իլիասի խան, Թիւ 7, 8
Գործակալութիւնք Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներու մէջ։

ՈՒԻԶՕՆԻԱ
Ապահովագր. Անանուն Ընկերութիւն

ՎՃԱՐՈՒԱԾ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԵՒ ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 1,717,000 ՖՐԱՆՔ

Սոյն ընկերութիւնը առանց բժշկական քննութեան կեանքի ապահովագրութիւն կը կատարէ։ Նոյնպէս կեանքի ապահովագրութիւններ կը կնքէ առժամեայ բրիմներով, խառն ու որոշ պայմանաժամով։ Օժիտի և կենսաթոշակի համար ալ ապահովագրութիւններ կը ստանձնէ։ Պայմանները խիստ անկաշկանդ և դիւրամատչելի են։ Ընկերութիւնը կեանքի ապահովագրութիւններ կը կնքէ, անկարութեան պարագային հատուցում ընելու համար։ Ամէն ընտանիքի հայր, նոյն իսկ ամենէն աղքատը, կրնայ ապահովագրութիւն մը կնքել ի նպաստ իր ընտանիքին, տարեկան 10 ֆրանքէն 50 ֆրանք և աւելի վճարելով։

Ընդհ. Տնօր Իտալիոյ գնական	Ընդհ. Տնօրէն Ճէնովայի մէջ
ՌՈՒԼԵՏ ՄԷՔԵՆՃԻ	**ԷՄԱՆ ՄԷՔԵՆՃԻ**

Տեղեկութեանց համար դիմել Սթավրիտիս Եղբարց, ընդհ. գործակալ Թուրքիոյ համար, Ասիա խան, Ղալաթիա։

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հըլի, Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոն.	Անուանք	Թոն.	Անուանք	Թոն.	Անուանք	Թոն.	Անուանք	Թոն.
Ալպանօ	1069	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1531	Մարթէլլօ	3709	Սաբֆօ	1119
Ալէքթօ	3607	Տոմինօ	938	Հինտու	3720	Միքատօ	3557	Սիրիա	1735
Անճէլօ	1541	Տուրօ	2383	Հորաթիօ	1600	Միլօ	1057	Սիլվիա	119
Արիոսթօ	2277	Տրակօ	1713	Հումպէր	595	Մոնթէպէլլօ		Սցէբր	1203
Պասանօ	1822	Տինամօ	504	Իտահօ	2354	Մուրիլլօ	3419	Թասսօ	1323
Պարտոլինօ	1264	Էպրօ	3464	Իթալօ	5540	Նէրօ	1933	Թ. Ուիլսըն	1546
Պըֆֆալօ	4481	Էլտորատօ	1520	Ճիւնօ	1080	Օսլօ	4100	Թօքիօ	3327
Գէյրօ	1371	Էսքիմօ	1841	Քոլփինօ	1053	Օթէլլօ	4036	Թոլէտօ	1470
Գոլոմպօ	1837	Ֆիտօ	954	Քոլլինօ	2307	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	242
Գոթէօ	1244	Ֆինլանտ	1828	Քոլիքօ	1700	Բալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Գոնկօ	1094	Ֆլամինկօ	349	Լէօ	1053	Բլաթօ	510	Վոլօ	1289
Չիքակօ	2729	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէբանթօ	2272	Րիալթօ	3329	Վըլթուրն	2391
Սօռէնթօ	1831	Կալիլէօ	3060	Լիվորնօ	1843	Րինալտօ	1553	Զէնօ	1350
Գօլօրատօ	4235	Կիբլինօ	1143	Լորէնցօ	3191	Րոլլօ	1613	Զէկօ	1200
Գոնտօ	2965	Հէրօ	1011	Մալմօ	724	Րոմէօ	1729	Թօրօ	
Գուրսօ	895	Կրանտօ	1695	Մարէնկօ	1273	Րապալլօ	134	Մայէն	

Սաֆօ շոգենաւը, Նաւապետ Հօրնքէլ, ապրիլ 25ին հոս ժամանած է։
Քօլէնսօ շոգենաւը, Նաւապետ Պրանթըն, մարտ 55ին հոս ժամանած է։
Թիֆօ շոգենաւը, Նաւապետ Րէմթըն, ապրիլ 8ին հոս կը սպասուի։
Վիկօ շոգենաւը, Նաւապետ Սթիք, ապրիլ 26ին հոս կը սպասուի։
Քասբիըն շոգենաւը, Նաւապետ Նըրթան, ապրիլ 27ին հոս կը սպասուի։

Դիմել Գործակալներուն՝ Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ԿՕ
Թիւ 23—24. Քիւչիւք Մումէ խան, Ղալաթիա։

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ ԲՈԼՈՐ ՔԱՂԱՔՆԵՐՈՒ ՄԷՋ.

ԶԳՈՒՇԱՑԷՔ ԿԵՂԾԻՔՆԵՐԷՆ

ՍԻՆԿԷՐԻ
ԿԱՐԻ
ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԸ
ԽԻՍՏ ՀԱՍՏԱՏՈՒՆ
ՇԻՆՈՒԱԾՔ
ԵՒ ԱՄԵՆԱԳԵՂԵՑԻԿ
ՆԻՒԹԵՂԷՆ

ԱՇԽԱՐՀԻՍ
ԼԱՒԱԳՈՅՆ
ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՆ ԵՆ
ԱՆՄՐՑԵԼԻ
ԸՆՏԱՆԻՔԻ ԵՒ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆԵՐՈՒ
ՀԱՄԱՐ

[illegible]

ՍԻՆԿԷՐԻ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՈՒ ԸՆԿ.

Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղեր:

Պէրա, Թ. 348, Մեծ-փողոց։ Կալաթա, Սինկէր խան և Գարաքէօյ Թ. 120։ Պոլիս, Սուլթան Համամ, Սուլթան Համամ և Ֆաթիհ Չարշամբա Թ. 64։ Սկիւտար, Չարշը-Պոյի Թ. 15։ Գատըգէօյ, Մուվագգըթհանէ փողոց։ Մաքրիգէօյ, Երկաթուղիի հրապարակը։ Պալաթ, Քէօբրի-Պաշի փողոց Թ. 113։ Պէշիկթաշ, Չիրաղանի Նաւամատոյցին դիմացը։ Բանկալթի, Թրամվայ կայարանի Թ. 37։

Տեղեկութիւն Սինկէրի համար: Կ.Պոլիս Բերա Մեծ'փողոց343

ԽԻՍՏ ԿԱՐԵՒՈՐ
ԻԶՄԻՐԻ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Օսմանեան կառավարութեան քոնթրոլին տակ և մասնաւոր արտօնութեամբ կազմակերպուած այս վիճակահանութեան չորրորդ սէրիի տոմսակները ծախու հանուած են։ Այդ տոմսակներուն թիւը 28000 ըլլալով, ասոնց կէսը 14000, զանազան արժէքով պարգեւներ կը շահին։ Անկէ զատ, տասնեակ մեծ պարգեւներ ալ կան։

Տոմսակները դիւրամատչելի դարձնելու համար կարեւոր զեղչ մը եղած է անոնց գնոյն վրայ։ Երեք կարգի տոմսակներ կը ծախուին. կէս, մէկ քառորդ և մէկ ութերորդ. կէսին գինն է երկու մէճիտ, քառորդինը՝ մէկ մէճիտ և մէկ ութերորդինը՝ կէս մէճիտ։

Օրինակի համար, մէկէն վեց, այսինքն վեց վիճակահանութեան մէջ 50.000 ական հատ վեց պարգեւ, վերջին եօթերորդ վիճակահանութեան հինգերորդ թիրաժին մէջ 250,000 ական հատ հինգ հատ պարգեւ, եօթերորդ վիճակահանութեան անմիջապէս վերջին թիրաժին մէջ մէկ հատ 1,000,000, երկու հատ 300,000 ղրուշի, ընդամէնը տասնեակ մեծ պարգեւներ կ'ըլլան։ Անկէ զատ, 75,000 100,000 125,000 150,000 200,000 ղրուշի, և ուրիշ հազարաւոր պարգեւներ կը շահին։

Եթէ երբեք 13 պարգեւներէն ոմանք իրենց պատկանած վերջին թիրաժին մէկ, կանոնագրին համաձայն, միեւնոյն թիւը կը շահին թէ՛ մեծ և թէ փոքր պարգեւները. այնպէս որ մէկ թիւը կրկնակի շահած կ'ըլլայ 1,500,000 1,400,000 1,300,000 ղրուշ, որոնք մարդս մեծ հարստութեան մը կ'արժանացնեն։ Այս հանգամանքն ալ պէտք է նկատողութեան առնել։

Բնական է որ ամէն մարդ մասնակցի այս վիճակահանութեան, որուն տոմսակներուն գինը խիստ զեղչուած է, մինչ պարգեւներուն թիւը շատ և խիստ կարեւոր է։ Սոյն վիճակահանութեան մասնակցելու զօրաւոր խթան եղող պատճառներէն մէկն ալ սա է որ այս վիճակահանութիւնը տեղական ըլլալով, առնուած և տրուած դրամները երկրին մէջ կը մնան, այսինքն հանրային հարստութեան կը պատկանին։ Այս վիճակահանութեան շնորհիւ օսմ. արհեստից վարժարանին նման բարեգործական հաստատութեան մը մէջ ծնողազուրկ աղաք կը պատսպարուին ու կը կրթուին։ Սոցա ցեղի և ազգի խտրութեան կրթութիւն տալով բոլոր վարժարաններն օգտուին անկէ, և ասոնց մէջ կան նաև Իզմիրի Իթթիհատ վէ Թէրագգը վարժարանին պէս կրթական հաստատութիւններ։

Այսպէս, Իզմիրի վիճակահանութեան շնորհիւ մարդ թէ կը շահի և թէ հայրենիքին ծառայած կ'ըլլայ։ Ուստի ժողովրդեան կը յանձնարարենք սոյն վիճակահանութիւնը, յուսալով որ այդ ազնուութիւնը ցոյց պիտի տան։

Տոմսակները կը ծախուին և պարգեւները անմիջական կերպով կը վճարուին ԻԶՄԻՐԻ ՆԷՀԱՏԻՆ (Մուքօֆ) փողոցը ՄՕՐՖՕԽԱՑ ԼԵՎԻ ԷՖ.ի դրամատունը, Թիւ 10 գրասենեակը, և Ըլլօըզ Ֆէրխանէի մէջ, ՊԻՆԻԱՄԻՆ ՖԷՎԻՖԱՍ իգրասենեակը։ Կ. Պոլսոյ մէջ տոմսակի գնման և պարգեւներու գանձման համար պէտք է դիմել Կամուրջին գլուխը Վալիտէ Սուլթան խան, Թիւ 15, վիճակահանութեան ընդհանուր ներկայացուցիչ ՖԷՎԻՖԱՍ ՎԷՆԹՈՒՐԱՖի դրամատունը։ Սոյն վիճակահանութեան տոմսակները կը ծախուին նաև բոլոր լումայափոխներուն քով։ =4=

ԹՈՄԱՍ Ս. ԹԱՔԸՐ

26 Բէրշէմպէ Բազար 26

ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՄԱՐ

ՊԻՐՄԻՆԿԷՄԻ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ

ԹԱՆԿԻՍ ՏԱՆ

ՀԱՑԹԱՑԹԻՉ ԿԱԶՈՎ, ՊԵԹՐՕԼՈՎ, ՊԵՆԶԻՆՈՎ ԵՒ ԱԼՔՕՕԼՈՎ

ՇԱՐԺԻՉ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՈՒ

Թոմաս Ս. Թաքըր Տունը կը ներկայացնէ նաև ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐԸ և անոնց մեքենաներուն կատարեալ զետեղումը կը ստանձնէ. հողագործական

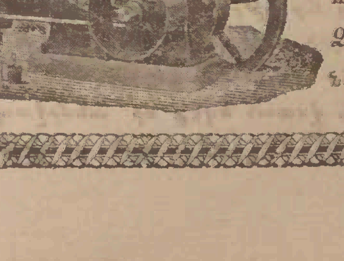

Ինքնաշարժ Մեքենաներ, Ելեկտրական Զետեղումներ, Գործարանի Մեքենաներ և Գործիքներ, ամէն տեսակ Ջրհաններ, Մոսկան մարքայով Ջուլհակի Փոթաներ, Մանածի Մեքենաներ, են. են.։

11—104

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

Պոլսոյ համար Բոսթ Լօյէ տարին	110	»
» » » վեցամս.	60	»
Գաւառներու համար տարին.	108	»
» » վեցամսեայ	60	»
Արտասահմանի համ. տարեկան	35	ֆր.
» » վեցամսեայ	20	»

Թղթատարի ծախքը մեր վրայ։ Նոյնէ՛ն փոփոխման համար 2 ղրշ.։ Բաժանորդները անպայման կանխիկ, ծանուցումներուն առանձին կը սակարկուին. գրամ [illegible] ամենաչափաւոր եւ աժան ձեւով [illegible] [illegible] է։

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՄԱՌ ՀԵՆՐԻ [illegible]